sosyalist işçi

SAYI: 233 | 18 Mart 2005 | 1.000.000 TL - 1 YTL

1.600
ABD ve İngiliz askeri öldü

18.000
Asker yaralandı

100.000
Iraklı öldürüldü

172 milyar
dolar bugüne kadar savaşa harcandı

Sonuç sıfır

İmparatorluk ve direniş

Tarık Ali

Sayfa: 11

Kadife devrimler

Bunlar gerçek devrim mi?

Doğan Tarkan

Sayfa: 13

BAŞKA BİR DÜNYA MÜMKÜN

Sayfa: 8/9

FELLUCE İŞTE GERÇEK

Felluce'ye yardım malzemesi götüren **Doktor Salam İsmail** Felluce'de gördüklerini anlatıyor

Sayfa: 7

Seçimler için sol bir parti

Sayfa: 3

Tıp Bayramı nedeniyle sağlık örgütleri Türkiye'nin çeşitli yerlerinde gösteriler yaptılar. İstanbul'da ''Savaşsız, sömürüsüz bir dünya, herkese eşit-ücretsiz sağlık ve hekimlere geçineceği ücret'' sloganıyla İstiklal Caddesinde yürüyüş yapıldı

Türkiye sağlığı en kötü 20 ülkeden biri

UNICEF'e göre Türkiye dünyada sağlığı en kötü 20 ülkeden birisi. Türkiye'nin bütçeden sağlığa ayırdığı pay ancak yüzde 3.5. Bu oranla sağlığa hiçbir yeni yatırım yapılmadığı gibi eldeki yatırımlar dahi korunamıyor. Bu nedenle devletin verdiği sağlık hizmetleri her geçen gün daha da kötüye gidiyor.

Sağlığa yatırım yapılmaması aslında yeni liberal politikaların bir sonucu. Sağlıkta şimdi özel sektör gelişiyor.

Doktor başına 800 hastanın düştüğü Türkiye'de kimi hastanelerde doktorlar günde 70-80 hastaya bakmak zorunda kalıyorlar. Bu arada bir doktorun ücreti sadece 900 dolar.

Bu arada 5.848 sağlık ocağından 773'ünde doktor yok.

SEKA Belediyeye devredildi

51 gündür devam eden SEKA direnişi sona erdi. SEKA'da çalışan 716 işçinin İzmit Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmesi, televizyonlardan canlı yayınlarla sunuldu.

Yeni moda özelleştirme

Benzer bir gelişme denizcilik İşletmelerinde de yaşanmış ve günlerce mücadele eden, taleplerini halka duyuran denizcilik işçileri, hakları "korunarak" belediyeye devredilmişti. AKP hükümeti, önümüzdeki dönemde de benzer adımları atacak.

Bu yeni yöntemde kuşkusuz büyük bir sahtekarlık var. AKP hükümeti, bu adımla, bir yandan IMF ve küresel sermayeye yaranmayı başarıyor. Kamusal alanı "çaktırmadan" tasfiye ediyor. Ama bir yandan da işçilere zorbaca saldırmamış oluyor ve uzlaşıyormuş fikri veriyor.

İster denizcilik işletmesi olsun, isterse devasa ekonomik bir birim olan SEKA fabrikası olsun, devletin süvbanse etmediği, kaynaklarını devletin ayarlamadığı bu büyük hacimli yatırım ve kamu hizmeti adımlarını belediyelerin karşılaması mümkün değil.

AKP buna benzer bir adımı da SSK'ları Sağlık Bakanlığı'na devrederek attı.

SEKA'da ne oldu?

SEKA işçileri kararlı bir biçimde direnirken uzun süren ve yalnız kalan tüm direnişlerde olduğu gibi yorgun düştüler. Kuşkusuz SEKA'ya destek ziyaretleri yapıldı. Kuşkusuz bazı günler çeşitli sendikalardan yöneticiler ev işçiler SEKA işçileriyle birlikte geceledi. Hatta 4 Mart'ta olduğu gibi SEKA direnişiyle destek için çok sayıda işyerinde işyerini terk etmeme eylemi gerçekleştirildi.

Bu eylemler gerçekleşirken hükümet ve Türk-İş de boş durmadı ve uzlaşma görüşmeleri yaptılar. SEKA'nın tüm çalışanlarıyla birlikte İzmit Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmesi devredilme kararı bu görüşmelerde alındı.

Devri önerisi SEKA işçileri tarafından oylandı. 581 işçi öneriye "evet" oyu verdi. 63 işçi ise "hayır" oyu verdi.

Sonuçta, tüm işçiler yaklaşık iki aydır direndikleri ve yıllardır yaşamlarının ezici çoğunluğunu içinde geçirdikleri fabrikayı, bir daha dönmemek üzere terk ettiler.

Peki sorun, "Bizim SEKA'dan ölümüz çıkar" diyen işçilerin bu sloganlarını unutmuş olması ve direnmemeleri mi?

Kesinlikle hayrı! SEKA işçisi direndi. Üstelik bu direniş özelleştirmelerin, IMF politikalarının ne kadar can yakıcı olduğu ve emekçilerin yaşam standardına doğrudan bir saldırı olduğunu tüm kamuoyunun tartışmasını sağladı. SEKA direnişi bununla yetinmedi ve AKP'nin, sıra işçi sınıfının haklarına geldiğinde ne denli zorba bir sermaye partisi olduğunu bir kez daha gösterdi. Başbakan Recep Tayip Erdoğan bir çok kez polisin müdahale etmesinin gerekli olduğunu açıkladı. SEKA direnişi AKP ile sermayenin yeni liberal politikalarının etle tırnak gibi kopmaz bir bütün olduğunu çok canlı bir mücadeleyle kanıtladı.

4 Mart yaygınlaştırılamadı

SEKA işçileri belediyeye devri önerisini kabul etmezlerse, gerçekten de SEKA'dan cesetlerinin çıkacağını gördüler. Bir yanda polis terörüyle fabrikadan atılmak, bir yanda iş hakları korunarak başka bir alanda çalışmak. SEKA işçilerinin bu ikilemde fabrikada direnişe devam etmelerini sağlayacak tek şey, bu direnişin yaygın bir destek göreceğinden emin olmalarıydı.

Ama SEKA işçileri bundan emin değillerdi. SEKA işçileri sendikalarının ne kadar yanında olduğundan emin değillerdi. SEKA işçileri Emek Platformu'nun hükümete çektiği uarıların ne kadar arkasında duracağından emin değillerdi.

Bugün, SEKA direnişinin 5 Mart'ta bittiğini söylemek mümkün. Emek Platformu 4 Mart'ta SEKA'yla destek için işyerlerinin terk etmeme kararı aldı. Bu karar Türkiye'de bir çok işyerinde çok etkili bir biçimde hayata geçti. Yol-İş, petrol-İş gibi sendikalarda örgütlü çok sayıda işçi, bir çok şehirde işyerlerini terk etmediler. Gece meşaleli yürüyüşlerin yapıldığı bir çok işyeri oldu. SEKA'ya destek duygusu çok yaygın bir duyguydu.

5 Mart'ta ise bu destek daha yaygın bir desteğe dönüştürülmedi. "Her yer bir gün SEKA" oldu. Ama ikinci gün hayat normale döndü.

SEKA direnişi, işçi sınıfının direniş gücünün göstererek sona erdi. Bir fabrikadaki işçilerin bile direnişinin tüm toplumu nasıl etkileyebileceğini bir kez daha gördük. 700 işçinin SEKA'da başlattığı direniş, 70 milyon insanın gündemini belirledi ve hayali gündemler yerine gerçek gündemlerin tartışılmasını sağladı. AKP'yi başka hiçbir eylemin ve gücün yapamayacağı kadar kesin bir biçimde teşhir etti. AKP'nin yeni liberal programın yılmaz bir savunucusu olarak küresel sermayenin hizmetinde çalıştığını gösterdi.

Destek ziyareti değil dayanışma

SEKA direnişi boyunca çok sayıda destek eylemi gerçekleşti. Çok sayıda sol grup, milletvekilleri, konfederasyon başkanları SEKA işçilerine desteklerini gösterdiler. Destek ziyaretleri kuşkusuz çok önemli. Destek verilen işçilerin yalnız olmadığı duygusunu güçlendirir. Sınıf dayanışmasının önemini bir kez daha gösterir

Fakat bir direnişin kazanması için atılması gereken daha gerçekçi adımlar vardır. Bir yandan direnişçi işçiler desteklenirken, diğer yandan da direnişin kazanması için bir dizi adımı aynı anda atmak zorunludur. Direnişin kazanması destek ziyaretlerine değil, bu adımların atılıp atılamamasına bağlıdır.

Bu adımların en başında ise, direnişin politikasını tüm işyerlerinde, tüm sendikalarda, tüm okullarda, tüm mahallelerde yaygın bir biçimde anlatmaktır.

Neden bir direnişin başladığı, işçilerin neden fabrikayı terk etmediği, SEKA'nın park yapılmasının ne demek olduğu, SEKA'nın neden özelleştirilmeye çalışıldığı, öğretmenlerin, sağlık çalışanlarının, yol işçilerinin, öğrencilerin ve tüm çalışanların haklarıyla SEKA direnişi arasındaki bağlantının ne olduğu yaygın bir kampanyayla anlatılabilmelidir. SEKA direnişinin kazanmasının, AKP'ye, küresel sermayeye ve emekçileri sömüren sermaye sahiplerine nasıl bir darbe vuracağını anlatan bir kampanya çok önemlidir. SEKA işçileri fabrikalarında direnirken İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de ve her yerde SEKA'nın kazanması için kampanyalar yapmak, milyonlarca bildiri dağıtmak, sokak standları açmak, kamuoyunun ilgisi çekmek çok önemlidir.

Üstelik bu adımlar da yeterli değildir. SEKA direnişinden yola çıkarak bütün mücadeleleri birbirine bağlamak için başka adımların da atılması gerekir. Tekel işçilerinin mücadelesi SEKA işçilerinin mücadelesine, SEKA işçilerinin mücadelesi eğitim emekçilerinin mücadelesine ve bütün mücadeleler bugünün en önemli politik halkasına, savaşa karşı mücadeleye bağlanmalıdır.

SEKA direnişi Irak direnişiyle bağlantısını kurabilmelidir. ABD'nin Irak'ta yenilmesiyle, SEKA'nın AKP'yi yenmesi arasında ilişki kurulabilmelidir.

Tüm mücadeleleri birleştirmeye çalışan bir kampanya örülemezse Bush Bağdat'ta, tayip SEKA ve sağlıkta vurmaya devam edecek.

Duygusal polisler!

Son günlerde yakın çevresine, "Bizim için düğmeye basıldı" diyen Başbakan 6 Mart kadın eylemine yönelik polis vahşetine de düğmeli bir açıklama yaptı.

Başbakan eyleme katılanları bölücülükle suçladı. Daha tehlikeli olan açıklaması ise kadınlar gününün tarihiyle ilgili yaptığı açıklamaydı. Erdoğan, "Kimse sormuyor. Ayın 6'sı mı, yoksa 8'i mi Dünya Kadınlar Günü'ydü?" dedi. 6 Mart'ta Avrupa Birliği Troyka toplantısı olduğu için göstericilerin 8 Mart'ı değil 6 Mart'ı gösteri günü olarak seçtiklerini ima etti.

Polisin saldırganlığını ise "Polisimiz zaman zaman duygusal olabiliyor" diyerek yumuşatmaya çalışan başbakan aynı anda basını da gammazlık yapmakla suçladı.

Türkiye medyasının ABD'yi örnek almasını da isteyen Erdoğan, 11 Eylül'deki haberciliği hatırlattı. 11 Eylül saldırılarıyla ilgili ABD televizyonlarından örnek verdi ve "Allah aşkına bana söyler misi-niz, televizyonlarda bir şey görebildiniz mi? Hemen kestiler attılar" dedi.

Başbakan'a göre 6 Mart'ta toplantı yapan ve kadınlara yönelik şiddeti eleştiren AB Troykası hatalı, eylemi 8 Mart değil de 6 Mart'ta yapan kadınlar hatalı, polis şiddetini televizyonlardan yayınlayan gazeteciler gammaz. Herkes elbirliğiyle AKP'ye karşı kumpas içinde! Bir tek cop ve biber gazıyla saldıran, yere düşen kadınların üzerinde tepinen polis duygusal ve haklı!

6 Mart'ta kadın eylemine yönelik polis saldırısı ve başbakanın bu saldırıyı meşrulaştırmaya çalışması, AKP'nin sıra işçi haklarına, hakları için mücadele eden emekçilere ve kadınlara geldiğinde, ağzındaki baklayı nasıl bir hırsla çıkardığını gösterdi.

AKP için demokrasi, AKP'nin istediklerinin yapılması özgürlüğüdür.

BAŞYAZI

Onlar kriz içinde biz hamle edebiliriz

Savaşın ikinci yılında küresel sermayenin işi giderek zorlaşıyor. Irak'da sürdürülen bütün böl ve yönet politikalarına rağmen direnişi bastıracak etkili bir çözüm yolu bulunamadı. ABD ordusu hergün Irak'da biraz daha sıkışıyor.

Ortakları da sırayla ve oldukça büyük bir hızla ABD'yi terk ediyorlar. Son olaraki en baştan beri Irak'ın işgalinde ABD'nin yanında yer almış olan İtalya askerlerini çekeceğini ilan etti.

Böylece İtalyan Il Manifesto fgazetesinde çalışan Giuliana Sgrena'nın kendisini rehin alanlardan kurtarıldıktan sonra arabasına ateş açılmasının sırrı sürüyor. Sgrena içinde olduğu arabaya ABD askerlerinin bilerek ateş açtığını iddia ediyor.

Irak'ta batağa batmış olan Bush ve çetesi şimdi de İran'ın yanı sıra Suriye'yi tehdit etmeye başladı. Suriye'nin Lübnan'dan çekilmesi için Fransa ile birlikte baskı yapan ABD Suriye'den daha büyük geri adımlar istiyor.

ABD yönetimi Suriye'yi demokratik olmamakla suçluyor. Bu doğru. Bu ülkenin başında çok uzun yıllardır bir diktatörlük var. Ama acaba ABD'nin sağlam dostu olan örneğin Suudi Arabistan'da, Kuveyt'te, Ürdün'de ve yeni dotları Orta Asya Cumhuriyetleri'nde demokrasi mi var?

Kaldı ki ABD'nin demokrasi anlayışı birbirinin aynısı olan iki rejimden birisinin seçilmesi biçiminde. Onlar üçüncü ve daha farklı bir partiye tahammül edemiyorlar.

ABD'nin karşısındaki savaş karşıtı hareket ise çok çeşitliliğe sahip. Savaş karşıtı hareket gücünü de buradan alıyor. Farklı politik eğilimleri tek bir hedefe karşı bir araya getiriyor.

Öte yandan savaş karşıtı hareket birçok yerde yeni bir solun ortaya çıkışına da neden oluyor.

Birçok ülkede savaş karşıtı-antikapitalist hareketten çıkarak kurulan siyasi partiler önemlice seçim başarıları elde ediyorlar. Feleneksek reformist partilere, eski stalinist partilere güçlü bir alternatif olarak parlıyorlar.

Açık ki Türkiye'de de benzer bir adıma ihtiyaç var. Son günlerde Radikal ve Birgün gazetelerinde yayınlanan röportajların ortaklaştığı nokta birlikti. Ancak yeni bir sol alternatif var olan solun birliği ile gerçekleşemez. Bu mümkün olsaydı 3 Kasım'da ve daha sonra yerel seçimlerde kurulan ittifaklar yeterli olurlardı. Oysa yetmedikleri ve hatta iflas ettikleri ortaya çıktı.

Bize gerekli olan aktivistleri bir araya getirecek, kampanyacı, mücadeleci, emekçi sınıfların taleplerine sahip çıkan bir partidir. Bize gerekli olan emeğin yeni sesidir.

sosyalist işçi

SEÇİMLER İÇİN SOL BİR PARTİ

Her düzeyde, her faaliyette, her platformda bu parti kadınlara ve gençlere yer vermelidir.

Dünyanın her tarafında emekçilerin üzerine üzerine gelen "yapısal uyum programları", yeni liberal politikalar ve son olarak da ABD ve İngiltere'nin Irak'a saldırısı eski reformist önderliklerin çöküşünü de beraberinde getirdi.

Reformistler çok zaman yeni liberal politikaların uygulayıcısı ve çok yerde de ABD'nin savaş politikalarına onay veriyorlar.

Reformistlerin bu tutumu solda ciddi bir kriz yaratıyor.

Öte yanda sosyalist solun eski, geleneksel örgütleri de hemen her yerde dünya çapında karşımıza çıkan yeni olanakları göremiyor. Emekçi yığınların yeni şekillenişini anlamıyor ve dolayısıyla büyük emekçi yığınların yeni bir alternatif arayışına yanıt veremiyor.

Türkiye'de durum dünyanın geri kalanından iyi değil ve hatta daha kötü.

3 Kasım'da toplumun alternatif arayışına geniş ve kapsamlı bir sol blok kurarak cevap verilememiş olması çok önemli bir fırsatın kaçması oldu. Yerel seçimlerde, 3 Kasım'da yapılamayanı yapmaya çalışmak ise hiç bir işe yaramadı. Yerel seçimlerin "geniş" sol bloğu seçimden ağır yenilgi alarak çıktı.

Şimdi artık Türkiye'de de yeni bir sol inşa etmenin zamanıdır.

Yeni bir sol parti herşeyden önce eski sol örgütlerin birliğinden, aralarında bir blok kurmasından, bir şemsiye partiden ya da cepheden geçmemelidir. Bütün bu biçimler denendi ve başarılı olmadığı ortaya çıktı.

Şimdi yapılması gereken ilk iş bir seçim partisi inşa etmektir.

Seçim partisi çok basit bir talepler dizisi ile çıkmalı ve bu talepler

çevresinde emekçi yığınlar arasında yoğun bir kampanya sürdürmelidir.

Solun eski örgütlerinden unsurlar fakat tercihan genç, yeni aktivistler, sendikacılar yeni bir sol partinin ilk kadrolarını oluşturabilir. Gerisi ardından gelecektir.

3 Kasım seçimlerinden bu yana yaklaşık 2.5 yıl geçti. Yani yeni bir seçim için en fazla 2.5 yıl var. AKP'nin büyük oılasılıkla erken seçim yapacağı düşünülürse önümüzdeki süre daha da azdır. Hızlı davranmak gerekir.

Seçim için kurulacak sol parti en geniş çevreleri kucaklamalıdır. Kendisini solda tarif eden, partinin güncel taleplerini kabul eden herkes bu partiye katılabilmeli, çalışmalarını yönlendirebilmelidir.

Bu parti kendisini var olan antidemokratik, yasakçı partiler yasası ile sınırlamamalıdır.

Hiyerarşik bir yapısı olmamalıdır. Bir genel başkana, genel başkan yardımcılarına vs. ihtiyacı yoktur. Konferansında seçilen bir yönetici organ yeterlidir. Her düzeyde bütün yöneticileri seçimle işbaşına gelmelidir. Mutlaka her sene yöneticilerini yeniden seçmeli ya da eski yöneticilerine devam oyu vermelidir.

Bu partinin yönetimlerinin en az yarısı kadın olmalıdır.

Her düzeyde, her faaliyette, her platformda bu parti kadınlara ve gençlere yer vermelidir.

Eski, kadrolar dışlanmalı mı? Hayır. Deneylerinde yararlanılmalıdır ama öne çıkması gerekenlerin gençler olduğu bir an bile unutulmamalıdır.

Bu parti kampanyacı olmalıdır. Her an güncel talepler etrafında kampanya sürdürmelidir. Her an sokakta, mücadele içinde olmalıdır. Her haksızlığa karşı çıkmalıdır.

Her emekçi mücadelesini desteklemelidir. Bütün mücadelelerde birleştirici olmalıdır. Emekçilerin her düzeydeki örgütlenmesini kolaylaştırmaya çalışmalı, emekçileri her düzeyde örgütlenmeye çağırmalı ve her düzeyde emekçileri birleştirmelidir.

sosyalist işçi
SIRA İRAN'A GELİYOR
BUSH İRAN'A DOKUNMA!
Emekçiler AKP hükümetini uyardı
19 Mart'ta İstanbul Kadıköy'de İşgale karşı, bütün dünya ile birlikte sokaklardayız

yaşadığınız yerde bulamıyorsanız

sosyalist işçi'ye abone olun

Uluslararası antikapitalist hareketle, savaş karşıtlarıyla, ilişki kurmak istiyorsanız sosyalist işçi size mutlaka gerekli. Ayda 3 milyona abone olun, 2 haftada bir posta ile kapınıza gelsin.

İsim, soyad:
Adres:

e-mail: **Telefon:**

8 Mart eylemleri

Kadınların birleşik eylemleri

5 Mart Cumartesi başladı eylemler.. 8 Mart akşamına kadar sürdü..

Geçen senelere benzer tartışmalar bu senede vardı ve bu yüzden bölündü eylemler..

Kadın erkek birlikte mi olsun, talebi ne olsun ve daha başka sorulara farklı yanıtlar veren farklı eylemler yapmayı tercih etti.

5 Mart'ta Kadıköy'deydik.. 10 bine yakın kadının katıldığı eylemin çoğunluğunu Kürt kadınları oluşturdu..

Haydarpaşa'dan Kadıköy meydan'a kadar yürüdük..

Geçen senelerden farklı olarak KESK korteji kalabalıkça…

Eylem yalıtılmış bir meydanda yapılmadığı için, seyredeni de çoktu…

KESK kortejinden atılan SEKA ile dayanışma ve savaş karşıtı sloganlar eyleme dışardan bakanlardan en çok desteği alan sloganlar oldu..

En ilgi çeken sloganlar ise namus cinayeti üzerine olanlardı..

Geçtiğimiz yıl namus cinayetine kurban giden kadın sayısı 66.. Bu bilinen rakam..

Kadınlardan öğrenmek..

8 Mart Pazartesi iki eyleme katıldık. İlki öğlen saatlerinde Dünya Kadın Yürüyüşü Koordinasyonu'nun eylemiydi..

Galatasaray'da toplanan kalabalığa polis yürüme izni vermek istemedi..

Daha sonra barikat açıldı ve Taksim'e kadar yüründü..

Akşam Feminist kadın gruplarının eylemi vardı.. Bu sefer Taksim'den Galatasaray'a yüründü..250-300 kişiyle başlayan eylem yürüyüş sırasında 1000 kişiyi aştı..

Bu eylemler de önde tek pankart vardı.. Farklı çevrelerden kadınlar, tek pankart altında birlikte yürüdüler ve ortak taleplerini dile getirdiler..

Dünya kadın yürüyüşü

"Dünya Kadın Yürüyüşü'nün Amaçları

1- Yürüyüşün dünya kadınlarının kendini ifade biçimi haline gelmesi için tabandaki kadın gruplarının dayanışma hareketini sürdürmek ve güçlendirmek.

2- Kadınlarla erkekler ve halklar arasındaki eşitliği geliştirmek.

3- Bütün kadınların ezilmişliklerinin nedenlerini analiz edebilmelerini ve olası alternatifleri tasarlamalarını sağlamak için geniş çaplı yaygın eğitim (halk eğitimi) sürecini desteklemek

4- Yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası boyutlardaki küresel kadın hareketinin, yoksulluk ve kadına yönelik şiddetle ilgili olarak ortaya koyduğu ortak istek ve alternatifleri güçlendirmek.

5- A) Hükümetler ve çok taraflı politik kurumlar (örn. BM) üzerinde politik baskı oluşturmak ve böylece küresel olarak kadınların statüsünü ve yaşam kalitelerini iyileştirmek için gerekli değişiklikleri gerçekleştirmelerini ; aynı zamanda silahsızlanma politikaları ve çatışmaların çözümlenmesinde barışçıl politikalar izlemelerini sağlamak.

B) Kadınların yoksullaştırılması ve marjinalleştirilmesinden, bize yönelik şiddetin yoğunlaştırılmasından sorumlu olan uluslararası finansal, ekonomik ve askeri kurumlara (IMF, NATO, WTO, WB) meydan okumak ve alternatif kurumlar için öneriler geliştirmek. 6- Kamuoyunu, diğer toplumsal kesimleri ve toplumsal hareketleri, dünya üzerindeki kadınların statüsünü ve yaşam kalitesini iyileştirecek değişiklikleri gerçekleştirmeye ikna etmek." (www.kesk.org.tr'den alınmıştır.)

Dünya Kadın Yürüyüşü 8 Mart günü Brezilya'dan yola çıktı. 9-12 Mayıs günleri Türkiye'den geçecek. Dünya Kadın Yürüyüşü 17 Ekim günü 53 ülkede konakladıktan sonra küresel bir eylemle bitecek.

Büro emekçileri eylemdeydi

"Direne direne kazanacağız"

Büro emekçileri "Gelir İdaresinin Yeniden Yapılandırılması Yasa Tasarısına" karşı 9 Mart'ta bir çok işyerinde yarım gün işbırakma eylemi gerçekleştirdi.

İstanbul, İzmir, Mersin ve Kocaeli gibi şehirlerde eylemler yapan büro emekçileri yasa tasarıları geri çekilmediği takdirde eylemlerin büyüyerek devam edeceğini açıkladılar.

"Sözleşmeli köle olmayacağız" pankartının taşındığı eylemlerde sık sık "Direne direne kazanacağız" sloganları atıldı.

Tasarın meclise gelmesi ve aynı şekliyle çıkması durumunda genel grev yapacağını açıklayan büro emekçileri kararlı olduklarını her eylemde ilan ettiler. BES üyesi büro emekçilerinin aylardır verdikleri mücadele hükümete geri adım attırdı. Gelir İdaresi'nin Yeniden Yapılandırılması'nı öngören yasa tasarısı, yeniden alt komisyona indirildi.

Şimdi 16 Mart'ta büro emekçileri alt komisyon toplantısına katılıp yasaya neden karşı olduklarını anlatacaklar.

İlaç araştırmalarında kapitalizmin gölgesi

Çağla OFLAZ

Gazetemizin 231. sayısında uluslararası ilaç şirketlerinin kar hırslarının insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini, milyonlarca insanın ölümüyle sonuçlanan patent politikalarını aktarmıştık. Bu sayımızda bu şirketlerin ilaç araştırmaları ve üniversiteler üzerindeki baskılarından bahsedeceğiz.

Bilindiği gibi son 20 yıllık süreçte dünyadaki neo-liberal politikalarla birlikte özellikle eğitim ve sağlıkta kamu kaynakları kısıtlanmış, kamu kaynaklarından yoksun kalan üniversiteler fakülte giderlerini karşılamak amacıyla kapılarını ardına kadar şirketlere açmışlardır. Bu politikaların sonuçlarının en fazla görebileceğimiz yerlerden biri de ABD'dir. Özellikle bugün ABD'nin pek çok eyaletinde üniversiteler şirket yararına araştırmalar yapmakta ve pek çok araştırmaya da şirket gölgesi düşmekte, bir çok bilim insanının üzerinde de bu şirketler baskı kurmaktadır.

İlaç şirketleri ve akademisyenler arasındaki ters ilişki

Bu gelişmelerle birlikte şirketler ve araştırmacılar arasında gelişen maddi bağlar araştırmacıları bir çıkar çatışması içine sokmuş ve mesleki etiğe dayanmayan bir ilişkiler yumağı ortaya çıktığı gibi, pek çok tıbbi araştırmanın da güvenilirliğine gölge düşmüştür.

İlaç denemeleri ilaç sanayi ve kamu kuruluşları ve tıp örgütleri tarafından gerçekleştirilmektedir. İlaç araştırmaları ve deneme maliyetlerinin yüksek olması pek çok araştırmacı kurum ve kuruluşu ilaç şirketlerine bağımlı duruma getirmektedir. ABD'de İlaç sanayi denemeler için yılda yaklaşık 6 milyar dolar harcamakta ve bunun yarısından fazlası ABD'deki klinik araştırmalara gitmektedir. Bu araştırmaların %70'i ilaç sanayii tarafından karşılanmaktadır. ABD'de üniversite-ilaç sanayi arasındaki ilişki, 1980'de Bayh-Dole kanunun çıkmasıyla değişmeye başlamıştır. Üniversitelere federal fonla patent politikası oluşturan, üniversitelere fonla yaptıkları buluşlar için patent alma ve bunların lisanslarını özel şirketlere devretme hakkı getiren kanunla birlikte üniversitelerin bağımsızlığı ve objektifliği de tartışılmaya açılmıştır. Bugün bir çok araştırmacı için laboratuarların ve kariyerlerinin geleceği bu şirketlerden aktarılan kaynağın sürekliliğine bağlıdır. Bu durum tıbbi bilgiyi etkileyen akademik bir oligarşinin oluşmasına yol açmaktadır. Bunun dışında şirketlerin çıkarlarına ters bilgi üreten araştırmacıların üzerinde şirketlerin tehditlerine maruz kalmasına yol açmaktadır.

Bu olaylardan biri University of California Berkeley'de meydana gelmiştir. Üniversite öğretim üyesi Dr. Chapela eski mısır türleriyle tanınan Meksika'nın Oaxaca bölgesindeki mısırlara Genetiği Değiştirilmiş organizmaların bulaştığını kanıtlayan makalesi nedeniyle biyoteknoloji endüstrisiyle karşı karşıya gelmiştir. Üniversite Senatosu tarafından görevlendirilen bağımsız uzmanlardan oluşan komitenin oy birliğiyle aldığı olumlu karara rağmen, üniversitenin kontrat yenilememesi bilimin üzerindeki şirket gölgesini kanıtlamaktadır. University of California Berkeley ile bir ilaç şirketi arasında yapılan anlaşmayla, College of Natural Resources'daki genetik araştırmalar için verilecek 25 milyon dolar karşılığında şirketin bölümün yönetiminde ve paranın harcanmasını denetleyen kurulda temsil edilmesi ve buluşların %30 hakkını devralması kararlaştırılmıştır. Yapılan bu anlaşma üniversitede okuyan öğrencilerin tepkilerine neden olmuştur.

Şirketleşen Üniversiteler

Sağlık ve eğitim gibi iki önemli alanın piyasaya açılmasıyla birlikte araştırma kurumları, üniversiteler gibi bağımsız olması gereken kurumlarla şirketler arasındaki sınırların ve kuralların piyasa mekanizmasına göre işlemeye başlamalarıyla birlikte akademik kurumların klinik denemelere yaklaşımları şirketleri aratmayacak noktada olduğunu söylesek, hatta üniversitelerin şirketleştiklerini söylesek; durumu abartmış olmayacağız. Michigan State Üniversity 1979'da patentini aldığı ve analoğu carboplatin'le birlikte 160 milyon dolarlık hasılat yapan kanser ilacı cisplatin'in patent süresi dolmak üzereyken çok az değiştirilmiş versiyonu için yeniden patent başvurusu yapmıştır. Bunun üzerine cisplatin'i daha ucuz pazarlamaları engellenen dört jenerik ilaç üretici şirket, üniversiteyi mahkemeye vermiştir.

Sonuç olarak 1980'lerden itibaren "bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler" politikaları sonucunda ilaç araştırmalarında paylarını arttıran şirketlerin suistimalleri de giderek artmaktadır. Bu durumda milyonlarca insanı yakından ilgilendiren ilaç araştırmalarının sonuçlarının güvenilirliği tartışmalı olduğu gibi bu araştırmaların bilimselliği de tartışmalıdır.

Kaynak: *Toplum ve Hekim Dergisi* , Mart-Nisan 2004

Yıldız Önen ile Küresel Barış ve Adalet Koaliyonu üzerine sohbet

Tüm küresel sorunlar için kampanyalar gerekli

Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu (Küresel BAK) 19 Mart'ta gerçekleşecek küresel eylem gününe aylar öncesinden başlayarak hazırlandı. **"ABD işgaline ortak olma"** başlıklı kampanya yaygınlaşarak devam etti. 19 Mart'ta onlarca ülkede gösteriler gerçekleşecek. Fakat bir yandan da hem dünyada hem Türkiye'de çok sayıda küresel sorun gezegeni ve emekçileri tahrip ediyor. Küresel BAK Yürütme Kurulu üyesi **Yıldız Önen**'le bu sorunları konuştuk:

19 Mart gösterisi için düzenlene kampanya Küresel BAK'ın kaçıncı kampanyası?

Sanırım büyük boyutlu beşinci kampanyamız bu bizim. Küresel BAK 2003 yılında kuruldu. Kuruluşunda da ilan edildiği gibi ilk kampanyası 2003 yılının Eylül ayında merkezi bir Ankara mitingi örgütlemek oldu.

27 Eylül'de Filistin İntifada'sının yıldönümünde Ankara'da bir dayanışma gösterisi gerçekleştirdik.

Aynı yıl yine binlerce genç savaş karşıtıyla buluştuğumuz Barışarock kampanyasını düzenledik. Bir yandan bir rock festivali, diğer yandan da başta Cola olmak üzere silah ve savaşla bağlantılı çokuluslu şirketlerin teşhir kampanyası olarak tamamlanan çok başarılı bir etkinlikti.

2003 yılının kasım ayında yeni bir kampanyayı ilan ettik. 2004 yılında İstanbul'da NATO zirvesinin toplanacağını ve ABD başkanı Bush başta olmak üzere savaş koalisyonunun ve tüm emperyalist ülkelerin yöneticilerinin İstanbul'a geleceğini biliyorduk. Ocak ayında kampanyaya başladık. Kampanyanın temel sloganı olarak, "Gelme Bush" sloganını tercih ettik. Bu sloganla ilgili çok sayıda tartışma olsa da, NATO zirvesine karşı kampanyaların en popüleri, halk tarafından en çok benimseneni, bu yüzden de amacına ulaşan temel kampanya motifi "Gelme Bush" oldu. Gazetelere "Gelme Bush" günlükleri, "Gelme Bush" etkinlik takvimleri ve karikatür köşeleri yayınlandı. "Gelme Bush" kampanyasının Türkiye'de yapılan en parlak, en etkili ve en kapsayıcı kampanyalardan birisi olduğunu düşünüyorum.kampanyanın genişliğini şu rakamlar daha iyi anlatır sanırım. Kampanya boyunca sadece İstanbul'da 55 örgütlenme toplantısı yapıldı. Tüm Türkiye'de bazılarına 1000 kişinin katıldığı paneller ve forumlar düzenlendi. Bazıları sokakta olmak üzere 15 basın açıklaması yaptık. Kampanya boyunca 4 sayı olmak üzere toplam 40 bin adet bülten, 50 bin adet sticker, 5000 adet kağıt bayrak, 200 adet bez bayrak, 120 bin adet bildiri, 15 bin adet afiş ve 10 bin adet rozet dağıtıldı. Binlerce savaş karşıtının katıldığı bir "Gelme Bush konseri" düzenlendi.

"Gelme Bush" kampanyasını esas olarak sokakta örgütledik ve sokaklarda açılan imza masalarında yüzlerce insan aktivist olmak için imza verdiler.

"Gelme Bush" kampanyasından sonra Barışarock'ın ikincisini ve onun hemen ardından da ABD'deki başkanlık seçimlerine paralel olarak "Bush'a hayır, Irak'ta işgale son" kampanyasını düzenledik.

Oldukça yoğun bir takvim bu.

Evet gerçekten de böyle. Ama bir kampanya da ancak bu yoğunlukla başarı kazanabilir. Üstelik eklemediğim ama kısaca anlatabileceğim bir dizi önemli adım daha var. Küresel BAK, üç önemli iddiayla kendisini ilan etti.

1. Tüm Türkiye'de bir kampanya birliği inşa etmek.

Bugün çok sayıda ilde Küresel BAK aktivistleri savaş karşıtı kampanyalar örgütlüyorlar. Böylece birçok yerde aynı anda aynı slogan etrafında etkinlikler örgütleyerek sesimizi daha güçlü bir şekilde duyurabiliyoruz.

2. Küresel anti kapitalist savaş karşıtı hareketle ilişkilerin çok daha organik bir hale getirilmesi.

Bugüne kadar 2003 yılında Paris'te, 2004 yılında Londra'da yapılan Avrupa Sosyal Forum'larına katıldık. Konuşmacılarımız Türkiye'deki savaş karşıtı kampanyaları anlattılar. 2003 yılında Kahire'de yapılan Dünya Savaş Karşıtları Konferansı'na, 2004 yılında önce Hindistan'daki Dğünya Sosyal Forumu'na ve ardından Beyrut'ta yapılan Dünya Savaş Karşıtları Buluşması'na katıldık.

Şimdi de 2006 yılının Mart ayında Yunanistan'da yapılacak olan Avrupa Sosyal Forumu'na katılmaya hazırlanıyoruz. Bu uluslararası ilişkiler ABD'nin hegemonya savaşına karşı gelişen yığınsal savaş karşıtı küresel hareketin kopmaz bir parçası olmamızı ve küresel eylemlerin ve tartışmaların eşgüdümünün merkezinde yer amamızı sağlıyor.

3. Küresel BAK kuruluş metninde de belirtildiği gibi, "Örgütsüzleri harekete geçirmek".

Bugüne kadar yaptığımız bütün kampanyalarda bu amaçlarımız doğrultusunda hareket etmeye özen gösterdik.

Peki sadece savaşa karşı kampanya yapmak doğru mu?

Savaşa karşı kampanya yapmak en önemli adım. Ama bundan sadece savaşa karşı kampanya yapalım, diğer küresel sorunları görmezden gelelim sonucu çıkartılmamalı. Hareket devam ediyor. On binleri, yüz binleri, daha da iddialı söylemek gerekirse milyonları içine çekebilecek yükselişi devam ediyor. "İslamcı-manken-solcu" koalisyonu olmanın da ötesine geçerek, toplumun savaşa muhalefet etme potansiyeli taşıyan her bir bireyini, her bir kurumunu bir araya getirmenin olanakları var. Değerlendirmesini bilirsek, hala zamanımız var. Savaş karşıtlığı bizde bir saplantı olduğu için değil, kapitalizm hakimiyet ve baskının sayısız biçimlerine ihtiyaç duyarken 11 Eylül'le birlikte, kapitalizme karşı verilen mücadelenin içindeki en önemli cephenin Irak'taki savaşı durdurmak olduğunun farkında olduğumuz için kampanyalara ara vermemek bir zorunluluk. Dünyadaki en büyük kapitalist güç sadece dünya üzerindeki hakimiyetini devam ettirmek ve küresel enerji kaynaklarını kontrol etmek için değil, ayrıca, neo-liberal ekonomik politikaları dünyanın geri kalanına zorla dayatmayı kolaylaştırmak için planladığı savaşlar dizisinin en yenisini başlattığı için savaşa karşı çıkmaya devam etmek bir zorunluluk. Eğer Amerika Irak'ta zafer kazanırsa, Bush yönetiminin ya da başka bir ABD savaş kabinesinin neoliberalizme karşı direnişin en ileri düzeyde olduğu Latin Amerika'da saldırılarını sürdürmesi daha da yüksek bir ihtimal olacağı için savaşı durdurmak için tek bir saniyemizi bile kaybetmemek bir zorunluluk.

B52'ler ve Özel Güçler doğrudan Brezilyalı topraksız köylülerin ve Arjantinli piqueteros'ların üzerine saldırmasa da, Amerikan ordusunun zaferi, yoksulluğa ve açlığa karşı verilen mücadeleyi zayıflatacağı için önce Bush'u durdurmak, ardından ABD'nin Irak'tan ve işgal ettiği tüm bölgelerden çekilmesi için, savaşa karşı kampanya yapmak bir zorunluluk.

Anlatmak istediğim şu: Küresel sermaye, iki yüzü olan bir madalyon gibi. Savaş, küresel sermayenin vahşetinin doğrudan görüldüğü yüzü. Ama sermayenin bu yanı, diğer yanından, IMF, Dünya Bankası ve DTÖ gibi organize saldırılarından bağımsız değil.

Savaş korkunç bir manzara sunuyor. Ama küresel ısınma da tüm insanlığın geleceğini korkunç bir biçimde tehdit ediyor. Bush, Irak'ta işgal emrini vererek onbinlerce insanın ölmesine neden oldu. Ama aynı Bush Kyoto Protokolü'nü imzalamayarak tüm gezegeni de imha ediyor.

Bizler tüm küresel sorunlar için kampanya yapmalıyız. Sosyal ve ekonomik haklarımıza yönelik küresel saldırılara karşı da kampanyalar örgütlemeliyiz. Örneğin AKP Hükümetinin küresel sermayenin liberal politikalarının azimli bir uygulayıcısı olduğu çok açık. Denizcilik işletmelerinde çalışanlara, SEKA emekçilerine, sağlık alanındaki kısmi kazanımlarımıza ve kamu çalışanlarına doğrudan saldırıyor. GDO'lu ürünler konusunda kesinlikle DTÖ'nün emri altında.

Tarım alanında sübvansiyonları azaltarak milyonlarca tarım emekçisini ve köylüyü kritik bir eşiğe iteledi. Üstelik SEKA'nın bir başlangıç olduğu, arkasından Kardemir gibi binlerce işçinin çalıştığı çok sayıda kamu işletmesinin beklediği ortada.

Bu sorunlara karşı, genel bir kampanya yapmak, küresel sermayenin Irak'ta füze ve silahla yaptığını, SEKA'da ve tüm kamu hizmetlerinde yasalarla ve polis zoruyla yaptığını görerek adım atmak içinden geçtiğimiz dönemde gerçekten de çok önemli.

Çeçenistan:

Son barış umudu öldü

Çeçen halkının seçilmiş lideri Aslan Maşadov geçtiğimiz hafta Rus özel birliklerinin Grozni'nin kuzayinde vir jöyde yaptıkları operasyon sonucu vurularak öldürüldü.

Ölümünde kısa süre önce "Putinle yarım saat konuşayım, Çeçen sorununu çözerim" diyer Aslan Maşadov'un ölümüyle birlikte 11 yıllık Çeçenistan savaşına barışçı bir çözüm bulma şansını da kaybetti.

Ailesi stalinizm tarafından 1944'de Kazakistan'a sürülen Aslan Maşadov bugün Rusya'ya karşı direnen birçok Çeçn gibi Kazakistan'da doğdu. Rus ordusunda general olan Maşadov 1994'de ordudan ayrılarak Çeçenistan'a geldi ve Dydayev'in başlattığı bağımsızlık hareketine katıldı.

Maşadov'un komutanlığında Çeçenler 1994-96 savaşını kazandılar ve Rus ordusu Çeçenistan'dan çekilmek zorunda kaldı.

Rusların çekilmesinden sonra yapılan seçimlerde devlet başkanı seçilen Maşadov daha sonra Çeçen direnişinin pratik liderliğini daha radikal olan Şamil Basayev'e kaybetti. Basayev'in Dağıstan'dan Çeçenistan'a sürdürdüğü savaş sonunda Rusların bir kere daha Çeçenistan'a girmelerine neden oldu.

Maşadov'un öldürüldüğünü resmen açıklanması ile Çeçenler kendilerine yeni bir lider bulmaya giriştiler ve Maşadov'un yerine Basayev'in örgütlenmesinden daha radikal birini, milliyetçi bir şeriatçıyı Çeçenlerin liderliğine getirdiler.

Maşadov'un ölmesi İstanbul'da da gösterilere neden oldu. Göstericiler Rus emperyalizmi ve Putin akeyhinde sloganlar attılar.

Lübnan

Suriye karşıtları kim?

Ghasan Makarem

ABD ve Fransa'nın baskısına daha fazla dayanamayan Suriye Devlet Başkanı Esad Suriye ordusunun çekilmesini kabul etti. 14 Bin Suriye askeri bugünlerde Lübnan'dan ayrılıyorlar ya da Lübnan-Suriye sınırına toplanıyorlar.

Suriye'nin Lübnan'dan çekilmesini isteyen gösteriler **Şehitler Meydanı**'nda yapılıyor. Ama meydanın halk arasındaki adı Solidere. Solidere öldürülen eski başbakan **Refik Hariri**'nin 4.5 milyarlık şirketinin adı.

Hariri şimdi bu meydanda kendi yaptırdığı bir caminin bahçesinde yatıyor. Batı basını Hariri'yi "Lübnan'ın kurtarıcısı" olarak tanımlıyor ama onun yeni liberal politikaları Lübnan'ı 40 milyar dolarlık bir borç batağına batırdı, işsizliğin yüzde 30'a çıkmasına neden oldu ve ülkedeki gelir adaletsizliğini tam bir uçuruma çevirdi.

Muhalefet

Şehitler Meydanı *"Sedir Devrimi"*'nin merkezi durumunda. İnsanlar buraya gelerek muhalefet liderlerinin konuşmalarını dinliyorlar. Çeşitli milis örgütlerinin gençlik kolları burada çadırlar kurdu. Gençler Hariri'nin televizyon şirketinin sağladığı dev ekranlardan olayları izliyorlar.

Jaques Chirac ve **George Bush** tarafından desteklenen muhalefet Hariri'nin öldürülmesini alabildiğine kullanıyor. Muhalefettekilerin çoğu Lübnan ekonomisinin çökmesine neden olan özelleştirme kampanyasında kendilerinin devre dışı bırakılmasına öfkeliler.

Hariri'nin ölmesi ve hükümetin istifası ve ardından Suriye'nin çekilme kararı Lübnan egemen sınıfı içindeki dengeleri değiştirdi. Şimdi egemen sınıf Dürzilerin lideri **Walid Canpolat**'ı destekliyor. **Canpolat**'ın babası 1977'de Suriye tarafından öldürülmüştü ve aynı yıl Şam'a giden **Walid Canpolat** babasını öldürenleri affettiğini söylemişti.

Canpolat'ın bu tutumunun karşılığında Suriye yönetimi onu **Ulusal Hareketin** lideri yapmış ve desteklemişti. Suriye **Canpolat**'ın muhaliflerini ise tehdit ediyordu.

Walid Canpolat meclis üyesi, eski bir bakan, **İlerici Sosyalist Parti**'nin lideri ve Lübnan'ın az sayıdaki milyonerlerinden birisi. Çok geniş mülkleri var.

Canpolat ayrıca bölgesini hristiyanlardan temizleyen güçlü bir milis örgütüne sahip ve 1989'da 15 yıllık Lübnan iç savaşını bitiren aftan yararlandı.

Muhalefetin diğer lideri **Michel Aoun**. İç Savaş'da Lübnan Ordusu'nun başkomutaı olan Aoun 1989'da Suriye'ye karşı "bağımsızlık savaşını" başlatmıştı.

Ancak **Aoun** o sırada tam bir yanılgı içindeydi. Başlıca dostu ABD o günlerde Irak'a saldırmaya hazırlanıyordu ve Suriye onu destekliyordu. Birinci Körfez Savaşı'nda Suriye geniş bir ordu ile ABD'nin yanında katıldı. Suriye Aoun'u ABD'nin onayı ile Lübnan dışında çıkardı.

Aoun'un milis güçleri falanjistlerin (Lübnan faşistleri) müttefiki.

Önce istifa eden sonra yeniden iş başına gelen hükümetin başı devlet başkanı **Emile Lahoud**. **Suriye Baas Partisi**, bazı Lübnan milliyetçi grupları, bazı Hıristiyan örgütleri ve Şii **Emel Hareketi** tarafından destekleniyor. Amal, muhalefetin gösterilerine 3 kere daha büyük bir gösteri ile cevap veren örgütlenme.

Suriyeli işçiler

Muhalefetin başlıca argümanlarından birisi ülkedeki Suriyeli göçmen işçiler. Muhalefet bunların da Suriye'ye geri dönmelerini istiyor.

Son haftalarda 11 Suriyeli işçi öldürüldü. Muhalefet, Lübnan bağımsızlığı için savaştığına göre bu cinayetler meşrudur diyor.

Şiiler ülkenin en geniş topluluğu ve en yoksul kesimi. Şiiler "Sedir Devrimi"nden pek hoşnut değil. Şiilerin askeri kanadı **Hizbullah** Lübnan'ın en büyük milis gücü. Güney Lübnan'dan İsrail'in çekilmesini sağladı. Halkın çoğu ABD'nin Suriye'yi de işgal etmesinden çekiniyor.

Çok insan Suriye'yi istemiyor ama aynı zamanda çok endişeli. ABD ve Fransa'nın Lübnan'a müdahalesi de aynı ölçüde tepki topluyor.

Ghasan Makarem Lübnanlı bir sosyalist

Mübarek'e karşı isyan büyüyor

Yussef Galal

Geçen hafta Mısır diktatörü **Hüsnü Mübarek** parlamentodan yeni bir yasa çıkarmasını istedi. Yeni yasaya göre devlet başkanlığı için birden çok adayın olması mümkün olacak. Bugüne kadar devlket başkanlığı seçimlerine sadece tek bir aday katılabilmekteydi.

Mübarek'in bu adımı ABD tarafından, Irak'ın işgali ile Ortadoğu'da ve Arap dünyasında başlayan demokratikleşmenin yeni bir adımı olarak değerlendirdi. Ne var ki Mübarek'in önerdiği değişim sadece bir süs. Irak'daki seçimlerin de koca bir yalan olması gibi.

Aslında Mübarek milyonlarca Mısırlıyı aç, sefil bırakan baskıcı iktidarına karşı bir süredir büyüyerek gelişen muhalefeti yatıştırmak istiyor.

Bu reformun önemi ne önerdiği değil, hareketimiz için anlamının ne olduğudur. Mübarek giderek büyüyen bir harekete yanıt vermek zorundaydı.. Açık ki bu büyüyen hareketten, halkın giderek artan öfkesinden çekiniyor.

Mısır rejimi öte yandan açık ki ABD'den de baskı görüyor. ABD Mübarek rejiminin kontrolü kaybetmesi halinde ABD'nin Arap dünyasındaki çıkarlarının zarar göreceğini görüyor. Bu nedenle Mübarek'e kısmi reformlar yapması için baskı yapıyor.

Son aylarda yaşananlar Mısır'ın patlamaya hazır olduğunu gösteriyor. Hareket Filistin İntifadası ile dayanışma ve Irak savaşına karşıtı gösteriler sırasında ortaya çıkıp güçlenmeye başladı.

Hareket çeşitli muhalefet gruplarından aktivistleri bir araya getirdi. Gösteriler düzenledi. Kahire2deki sokak gösterilerinde Mübarek'ın istifasını istedi. İktidarın Mübarek'in oğlu Cemal2e devine karşı çıktı.

Son aylarda sosyal mücadeleler de arttı. Mısır'ın yoksul büyük çoğunluğu yeni liberal politikalardan ve özelleştirmelerden çok acı çekiyor.

Son altı ayda gerçekleşen grevler son 5 yılda gerçekleşenlerden daha çok. Gene bu son 6 ayda yoksul köylüler zenginlerin arazilerini işgal ediyorlar. Birçok kentte ise yoksul Hıristiyan azınlığın gösterileri oldu.

Mübarek'in reform uzlaşması sadece rejim yandaşları tarafından coşkuyla karşılandı. Mısır halkı çok daha geniş reformlar istiyor. Değişim isteyen hareketin aktivistleri gerçek bir değişim için mücadeleyi yükselteceklerini ilan ettiler.

Sosyalistler artık açıkça önümüzdeki görevin rejimi devirmek olduğunu tartışıyorlar. Önümüzdeki aylarda Mısır'da yığınsal muhalefet hareketinin yükselişini göreceğiz.

Yussef Galal Mısırlı bir sosyalist

Tekstil işçileri grevde

Qaliub ESCO Tekstil fabrikasının 450 işçisi şirketlerinin özelleştirilmesine karşı ikinci defa greve başladılar. Grev vali, şirket yönetimi ve çalışma bakanlığının işçilerin taleplerine bile bakmayı reddetmesi üzerine başladı. Qaliub ESCO işçileri ilk grevlerini 5 ay önce gazetelerde fabrikalarının özelleştirileceğine dair bir ilanın çıkması üzerine örgütlediler.

O günden buyana işçiler yönetimle tartışıyorlar. Bugüne kadar sayısız kere fabrika yönetiminin yalanları ile karşılaştılar. Bu arada işçiler arasında fabrikanın çoktan satıldığına daişşr söylentiler dolaşıyor. Fabrikayı alan şirketin bir süredir fabrika içinde götürü işler yapan bir şirket olduğu söyleniyor.

Mısırlı işçiler özelleştirmenin daha az işçi hakkı, daha kötü çalışma koşulları, daha çok sömürü, kısacası yoksulluk ve açlık olduğunu biliyorlar.

Aynı zamanda haklarını korumak için mücadele etmek zorunda olduklarını da biliyorlar.

Qaliub tekstil işçilerinin mücadelesini destekliyoruz.

Onların mücadeleleri bütün Mısırlı işçilerin özelleştirmelere, kapitalizme ve sömürüye karşı mücadelesidir.

Shubra El Khaima işçileri ve yoksulları ile Dayanışma Komitesi

Evinde öldürülmüş bir çocuk

İki kızını korumaya çalışan bir baba

FELLUCE

İşte gerçek

Felluce'ye yardım malzemesi götüren Doktor Salam İsmail Felluce'de gördüklerini anlatıyor

Beni önce koku çarptı. Tarif edilmesi zor ve beni hiçbir zaman terk etmeyen bir koku. Ölümün kokusu. Felluce'nin evlerinde, bahçelerinde ve sokaklarında çürüyen insan cesetleri. Kimi vahşi köpekler tarafından yarısı yenmiş kadınların, erkeklerin, çocukların cesetleri.

Bir korku dalgası şehrin üçte ikisini silip süpürmüş. Evleri, camileri, okulları, klinikleri yakıp, yıkmış. Bu ABD'nin korkunç askeri saldırısının dehşet ürünüydü.

Son bir kaç günde duyduklarımı hiç bir zaman unutmayacağım. Felluce'de ne olduğunu bildiğinizi düşünebilirsiniz. Ancak gerçek düşündüğünüz en kötü senaryodan bile daha korkunç.

Felluce'nin çevresinde kurulan kamplardan Saqlawiya'da 17 yaşında bir kadın bulduk. "Ben Felluce'nin Jolan bölgesinden Hudda Fawzi Salam Issawi'yim" dedi. "Şehrin kuşatması başladığında bir evde 55 yaşında bir komşumuzla birlikte 5 kişi sıkışıp kaldık."

"9 Kasım günü Amerikan askerleri bizim eve geldiler. Babam ve komşumuz kapıya onları karşılamaya gittiler. Biz savaşçı değildik. Korkacak hiç bir şeyimiz olmadığını düşünüyorduk. Mutfağa giderek üzerime çarşafımı almak istedim.

"Bu benim hayatımı kurtardı. Babam ve komşumuz kapıya yaklaştıklarında Amerikalılar ateş açtılar ve onlar oracıkta öldüler.

"13 yaşındaki kardeşimle beraber mutfakta buzdolabının arkasına saklandık. Askerler içeri girdiler ve ablamı buldular. Onu önce dövdüler ve sonra da vurdular. Ama beni görmediler. Sonra evi terk ettiler. Ama evi terk etmeden önce her şeyi kırıp döktüler ve babamın cebindeki paraları aldılar.

Hudda ölmekte olan kardeşini nasıl rahatlatmaya çalıştığını anlattı. Dört saat sonra ablası ölmüş. Üç gün boyunca Hudda ve küçük kardeşi ölmüş akrabaları ile aynı evde saklanmışlar. Ama aç ve susuz kalmışlar. Evlerinden kaçmaya çalışırken bir Amerikan askeri onları görmüş.

Hudda bacağından vurulmuş, koşmaya devam eden küçük kardeşi ise sırtından vurulmuş ve hemen orada ölmüş. "Kendimi ölüme hazırlamıştım" diyordu Hudda. Sonunda bir Amerikalı kadın asker tarafından bulunmuş ve hastaneye götürülmüş. Sonra akrabalarına ulaşmış.

Sobra Jolan bölgesinden kurtulan bir başka aile ile karşılaşmış. İkinci haftanın sonunda ABD ordusu bütün Jolan'ı ele geçirmiş. Irak Ulusal Muhafızları megafonlarla halka ellerinde beyaz bayraklarla yanlarına mallarını da alarak dışarı çıkmalarını söylemiş. Kasabanın merkezindeki Jamah al-Furkan caminin önünde toplanmışlar.

O gün Eyad Naji Latif ve ailesinin 8 üyesi, biri altı aylık bir çocuk, eşyaları ile birlikte evlerinden çıkmışlar ve tek sıra halkinde toplanma merkezine yürümeye başlamışlar. Ana caddeye çıktıklarında bir bağırma duymuşlar ama ne olduğunu anlamamışlar. Eyad bana İngilizce "now" demiş olabileceklerini söyledi. Sonra ateş edilmeye başlanmış.

Evlerinde tepesine Amerikan askerleri varmış ve Eyad'ın babası kalbinden, annesi göğsünden vurulmuş. Hemen ölmüşler. Eyad'ın iki kardeşi de vurulmuş. Ayrıca iki de kadın vurulmuş.

Askerler daha sonra Eyad'ın kardeşlerinden birisinin karısını öldürmüşler. Kadın ölünce 5 yaşındaki oğlu koşup cesedin yanına gelmiş. Onu da öldürmüşler.

Geri kalanlar askerlere ateş etmemeleri için yalvarmışlar.

O sırada kim beyaz bayrak kaldırıp ayağa kalkmak istese vurulup öldürülmüş. Eyad saatler sonra beyaz bayrakla kolunu kaldırmış, kolundan vurulmuş. Sonunda elini kaldırmış ve bu sefer elinden vurulmuş.

Geriye kalan 4 kişi ve altı aylık çocuk sokakta yedi saat yatmışlar. Sonunda dördü yakındaki bir eve sürünerek girmişler. O evde 8 gün aç susuz kalmışlar. Sadece bebek için biraz su bulabilmişler.

Sekizinci günün sonunda Irak Ulusal Muhafızları tarafından bulunmuşlar ve hastaneye götürülmüşler. Orada Amerikalıların bütün genç erkekleri tutukladıklarını öğrenmişler ve hastaneden kaçarak komşu bir kasabaya sığınmışlar.

Söylenildiği gibi Cami'nin önüne giden diğer ailelere ne olduğunu öğrenememişler. Ama sokağın kanlar içinde olduğu söylendi.

Ben Felluce'ye bir yardım kamyonu ile geldim. Kamyonlarımızda 15 ton buğday, sekiz ton pirinç, ilaç ve 800 çocuk için giysi vardı.

Şehirden kaçanların kurdukları kamplardaki yaşamı tarif etmek çok zor. Burada herkesin ailelerinin başlarına gelenleri duyduk. Yaralı insanların üzerinden tanklarla geçmişler.

Bunun üzerine Felluce'ye gitmeye karar verdik. Şehre girdiğimizde şehri tanıyamadım. Ben bu şehirde 2004'de, ilk kuşatma sırasında doktor olarak çalıştım.

Yıkıntılar arasında ruh gibi dolaşan insanlar gördük. Bazıları ailelerinin cesetlerini arıyorlardı. İnsanlar yakıt ve gıda için kuyruklar yapıyorlardı. Bir kuyrukta insanlar bir battaniye için kavga ediyorlardı.

Bir defasında yaşlı bir kadın bana geldi. Gözleri yaş doluydu. Kolumu tutarak evinin nasıl bombalandığını anlattı. Çatı 18 yaşındaki oğlunun üstüne çökmüş. Oğlunun iki ayağı da kopmuş.

Kimseden yardım alamamış. Sokağa çıkamamış çünkü Amerikalılar sokağa çıkan herkesi vuruyorlarmış.

Kanı durdurmaya çalışmış ama becerememiş. Oğlu ölünceye kadar 4 saat başında beklemiş.

Kuşatmanın birinci günü Felluce'nin hastanesi Amerikan askerleri tarafından ele geçirilmiş. Diğer klinik, Hey Nazzal iki defa bombalanmış. Bütün aletleri ve ilaçları yok olmuş.

Hiç ambulans yoktu. Şehrin iki ambulansı Amerikan askerleri tarafından vurulmuş.

Yoksul bir işçi mahallesi olan Jolan'ı gezdik. Nisan direnişinde burası direnişin merkeziydi.

İkinci kuşatmada burası adeta cezalandırılmış. Ev ev gezdik. Her taraf ölü doluydu. Yatakta, mutfakta, bahçelerde... Bütün evlerde mobilyalar kırılmıştı.

Bazı yerlerde siyah giysili silahlı direnişçilerin ölülerini gördük.

Ama evlerin çoğundaki ölüler sivillerdi. Çoğu ev kıyafetindeydi. Silah yoktu. Boi kovanlar yoktu. Direnişin izi yoktu.

Açıktı ki bir katliam olmuştu burada. Savunmasız, zavallı siviller soğukkanlılıkla katledilmişti.

HJiç kimse kaç kişinin öldüğünü bilmiyor. İşgal güçleri şimdi mahalleyi buldozerlerle tahrip ediyor, katliamın izlerini yok etmeye çalışıyorlar.

Felluce'de olan barbarlıktır. Gerçek bütün dünyaya anlatılmalıdır.

Mutfakta ölmüş biri

NOTLAR

Hareket ve işçi sınıfı

Roni MARGULİES

Antikapitalist hareketi, Avrupa ve Dünya Sosyal Forumlarını, savaşa karşı sokaklara dökülen milyonlarca genç öğrenci ve işçiyi küçük gören, "palyaço" olarak damgalayan örgütler kendi kuyularını kazıyorlar. Böylesine devasa bir küresel muhalefet hareketiyle kendisini ilişkilendirmeyen, hareketten öğrenmeye ve beslenmeye çalışmayan bir örgüt, marjinal ve anlamsız kalmaya mahkûmdur. Her şeyi sadece kendisinin bildiğini sanmaya devam eder, gerçek dünyayla ilişkisi giderek zayıflar, kitlelerin mücadelesine değil kendi küçük örgütüne öncelik verir, daralan kadrolarına gaz vererek ve gülünç bir kahramanlık edebiyatı geliştirerek büyüyeceğini zanneder. Türkiye'de böylesi örgütlerin sayısı kabarık.

Bu örgütlerin yanılgısı, Stalin'den öğrendikleri garip bir işçi sınıfı anlayışından kaynaklanıyor. Şöyle: SSCB'nin propaganda afişlerinde görülen iri kıyım, kalın pazulu fabrika işçileri bir gün devrim yapacaktır. Ama bu işçiler kandırılmış (ve biraz da saf) oldukları için, devrimi onların adına parti yapacaktır. Demek ki, önemli olan partidir. Parti gereksiz mücadelelerle ilgilenmez, sosyalizm mücadelesi verir, devrimi yapar ve işçi sınıfına sunar.

İşin doğrusu, Stalin'den değil, Marks'tan ve Lenin'den öğrendiğimiz ise şöyle: Toplumu köklü bir biçimde değiştirme gücüne sahip tek sınıf, işçi sınıfıdır. Ancak, her toplumda egemen olan fikirler egemen sınıfın fikirleridir. Dolayısıyla, işçiler de çoğu zaman bu fikirlere inanırlar. Bu fikirleri sorgulamaları, devrimcileşmeleri, sosyalistlerin lâf anlatmaları ile değil, mücadele içinde gerçekleşir. Partinin işlevi bu kısmî mücadeleleri genelleştirmek, yaygınlaştırmak, bir yandan bu mücadelelerin kazanılması için mücadele ederken bir yandan da nihaî hedefe işaret etmektir. Devrimi parti değil, mücadele içinde pişen, öğrenen, egemen sınıfın fikirlerinden kurtulmaya başlayan işçi sınıfı yapar.

Bunu günümüze uyarlayalım. Dünya beş yıldır büyük mücadelelerle sarsılıyor. Bunların hepsi kısmî mücadeleler: özelleştirmeye, üçüncü dünyanın borçlarına, çevrenin imhasına, IMF'nin ve Dünya Bankası'nın dayattığı şu veya bu neoliberal uygulamaya karşı, Irak'ın işgaline karşı. Hiçbiri afişlerdeki işçilerin fabrikalarda verdiği devrim mücadelesi değil. Sözünü ettiğim örgütlerin bu hareketi küçük görmesi, dalga geçmesi bundan kaynaklanıyor.

Doğrudur, beş yıldır yükselen hareket bir aşamada örgütlü işçi sınıfını kapsamaya başlamazsa, sendikaların katılımı temsilî (ve biraz da göstermelik) olmaktan çıkıp işyeri mücadelelerine dönüşmezse, hareket zayıf kalacak. Toplumu olumlu yönde değiştirecek kuşkusuz, ama köklü bir değişim gerçekleştirme yeteneği sınırlı kalacak.

Ama "işçi sınıfının dışında" olduğu bahanesiyle hareketi göz ardı edenler, işyerlerindeki mücadeleye henüz yansımamış haliyle bile hareketin işçi sınıfını nasıl etkilediğini gözden kaçırıyorlar. Birincisi, hareket zaten önemli ölçüde genç işçilerden oluşuyor. İkincisi, işçi sınıfı başka bir gezegende yaşamadığına göre hareketi izliyor, taleplerini duyuyor, düşüncelerinden etkileniyor. Üçüncüsü, her insan gibi işçiler de hareketin mücadele alanlarına (savaş, yoksulluk, çevre v.s.) ilgi duyuyor, öfkeleniyor, radikalleşiyor. Hareketle işçi sınıfı arasında bir duvar yok. Hareket büyüdükçe, işçi sınıfını da etkiliyor, yüreklendiriyor, morallendiriyor, mücadeleye çekiyor.

Sosyalistlerin işi, haklı taleplerle harekete geçen kitlelerle dalga geçmek değil, hareketin içine dalmak, talepleri genelleştirmeye çabalamak, mücadeleyi işyerlerine taşımak, örgütlü işçi sınıfının daha geniş katılımını sağlamaya çalışmaktır.

Birleşik ve güçlü bir mücadeyi inşa etmeliyiz

Son beş yıldır küresel hareketimiz gelişerek devam ediyor. Seattle'da başlayan hareket kısa sürede Avrupa'ya taşındı. Prag'daki ilk gösterinin ardından Floransa'da Avrupa Sosyal Forumu'nda 1 milyon insan savaşa karşı yürüdü. 15 Şubat 2003'de ise yüzlerce kentte milyonlarca insan ABD'nin Irak savaşına karşı yürüdü.

Latin Amerika'da aynı dönemde Brezilya'da Lula, Venezüella'da Hugo Chavez ve Uruguay'da Tabare Vasquez sol programlarla seçildiler.

Hareketimiz bu denli büyük boyutlara ulaşmış olmasına rağmen ABD ve müttefikleri önce Irak'a saldırdı ardından işgal etti. Şimdi ise Suriye ve İran aynı ittifak tarafından tehdit ediliyor.

Öte yandan bütün dünya kendilerine karşı olmasına rağmen Bush ve çetesi oylarını arttırarak yeniden seçildiler. Bush ve çetesinin bu seçim zaferi mücadelenin uzayacağını gösteriyor.

Bu iki sonuç hareket içinde bir dalgalanmaya ve tartışmaya neden oldu.

Acaba hareketişmiz doğru yolda mı, yeni eğilimler belirlemek gerekir mi?

Şimdi üç eğilim var. Bir tarafta reformist sağ kanat var. Onlar hükümetlere baskı yaparak yeni liberal politikalardan vazgeçmelerini istemek gerektiğini söylüyorlar. 1998'de Fransa'da kurulan ve bütün Avrupa'ya yayılan ATTAC bunu savunuyor.

İkinci kanatta ise otonomlar var. "Kapitalizme rağmen yaşam" diyen otonomlar yeni yaşam alanları oluşturmak istiyorlar. Top yekun bir mücadeleden yana değiller ve bu nedenle de kitlesel göste rilere karşı çıkıyorlar.

Üçüncü kanat ise radikal sol. Daha çok kapitalizm sonrası yaşamı düşünen radikal sol çeşitli ülkelerde önemli güçlere sahip. İtalya'da Rifondazione Comunista, Fransa'da Devrimci Komünist Birlik, LCR ve İngiltere'de SWP gibi.

Şimdi hareket içinde bu üç kanat arasında ciddi bir mücadele var. Sosyal Forum toplantılarının başlıca tartışmaları bu başlıklar altında toplanıyor.

Irak savaşı, harekete kapitalizmin sadece para piyasaları, şirketler vs. değil fakat devletler, militarizm, savaş olduğunu gösterdi. Bu anlamda hareketin bilincinde önemli bir sıçrama yarattı.

Ancak reformistler ve otonomlar özellikle güçlü oldukları Fransa'da savaşa karşı mücadelenin belirleyici olmasından rahatsızlar.

ATTAC liderleri savaş ile yeni liberalizm arasındaki ilişkiyi göremiyor. Bu nedenle de savaşa karşı mücadelenin sosyal konulardan sapma olduğunu söylüyorlar. Söz konusu alan Avrupa olunca da sosyal konu bugünlerde onlar için yeni Avrupa Anayasası.

Otonomlar ise zaten yığınsal eylemlerden rahatsız.

Şimdi, Bush'un seçim zaferinin ardından, savaş karşıtı hareketin sayısal gücü doğal olarak 15 Şubat'ın gerisine düşmüşken radikal solun sağındaki bütün güçler savaşa karşı mücadelenin geri çekilmesi gerektiğini, yerine sosyal konularda mücadelelerin öne çıkarılmasını savunuyorlar.

Benzer bir tartışma biraz daha farklı argümanlarla Türkiye'de de yaşanıyor.

Öncelikle savaşa karşı mücadele hiçbir biçimde sosyal konulardan koparılamaz. Tam tersine güçlü bir savaş karşıtı hareket inşa etmek için mutlaka sosyal konulara da değinmek gerekir.

Ancak asıl sorun, tek tek bütün mücadeleleri belirleyici olan mücadelenin etrafında toplamaktır. Bugün bu savaşa, işgale karşı mücadeledir.

Örneğin ATTAC'ın Tobin vergisi denen uluslarası mali işlemlerden vergi alınması talebi önemlidir ama bu talep tek başına anlamlı değildir. Onu anlamlı kılacak olan savaşa karşı mücadele ile bağlamaktır.

Aynı şekilde Avrupa Anayasası veya şu veya bu grevin desteklenmesi, şu ya da bu yeni liberal politikaya, özelleştirmeye karşı çıkış hep savaşa karşı mücadele ile birleştirildiğinde kapitalizme karşı ciddi bir darbe niteliği kazanmaya başlar.

Örneğin İspanya'da sağ hükümet savaşa karşı mücadelenin yükselmesi ile devrildi. İtalya'da savaşa karşı mücadele Berlusconi hükümetini sarsıyor. Ve elbette bütün bu ülkelerde savaşa karşı mücadele sosyal haklar için mücadeleleri kapsayarak ilerliyor.

Türkiye'de de aynı sorunla karşı karşıyayız.

AKP hükümetinin çeşitli alanlardaki politikalarına tek tek karşı çıkmak yenilgiyi baştan kabul etmektir.

AKP politikalarına bir bütün olarak karşı çıkmak, yani yeni liberal politikalara bir bütün olarak direnmek gerekir. Irak'ın işgali ise yeni liberal politikaların en somutlandığı alandır.

Bugün tek tek konularda mücadele birbirinden kopuk olduğunda, otonom sosyal hareketler olduğunda hareketin gücünü düşürür. Sosyalistlerin görevi bütün bu mücadeleleri birleştirmektir.

BAŞK

BÜ

MÜM

A BİR NYA İKÜN

"Gerçek değişimi henüz görmedik"

Javier Carles

1 Ocak 1994'de Zapatistalar Latin Amerika üzerindeki emperyalist sessizliği kırdılar. Beş yıl sonra kıtanın büyük bir bölümü bugüne kadar süren bir ayaklanmalar, hükümet değişiklikleri ve genel grevler dönemine girdiler. Ocak 2000'de Ekvatorluların IMF'ye karşı ayaklanması **Kamil Mahuad** hükümetini devirdi.

Aynı yıl Nisan ayında başka bir ayaklanma kıtanın **Andean** bölgesini sarstı. **Bolivya**'da **Cochabamba** bölgesinin işçi ve köylü örgütleri içme suyunu kontrol eden çok uluslu şirketlere karşı ayaklandılar. Bu ayaklanma **Hugo Banzer**'in diktatörlüğünün devrilmesine ve su şirketinin ülkeden kovulmasına neden oldu. 19-20 Aralık günlerinde ise **Arjantin**'de **Buanes Aires**'de ki IMF politikalarına karşı ayaklanma **Fernando de la Rua** hükümetini yıktı.

2002 Nisan ayında **Venezüella** egemen sınıfının en sağcı kesimi ve silahlı kuvvetler ABD'nin desteği ile **Hugo Chavez**'e karşı darbe yaptılar. Başkent **Caracas**'ın yoksul bölgelerinden yüz binlerce emekçi sokaklara çıkınca darbe yenildi.

Ocak 2003'de **Porte Allegre**'de toplanan **Üçüncü Dünya Sosyal Forumu** bütün dünyada savaşa karşı mücadele çağrısı yaptı. 15 Şubat günü bütün **Latin Amerika**'da savaş karşıtı gösteriler yaşandı.

Aynı sene Nisan ayında **Meksika**'nın **Cancun** kentinde **Dünya Ticaret Örgütü** toplantısına karşı 100 binler yürüdü. Ekim'de **Bolivya**'da doğal gazı ihraç eden uluslararası şirketlere karşı ayaklanmalar başladı. İşçiler ve madenciler başkent **La Paz**'a doğru yürüyüşe geçtiler ve **Sanchez de Şozada** başkanlıktan devrildi.

2002 ile 2004 arasında seçimler kısmen aşağıdan gelen dalgayı yansıttılar. Sağ partiler ağır seçim yenilgileri aldılar.

Ekvator'da **Lucio Gutierrez** kendisini yerli halkları destekleyen ilerici bir subay olarak gösterek seçimleri kazandı. **Arjantin**'de ise **Nestor Kirchner** IMF politikalarını reddederek seçimleri kazandı. **Brezilya**'da da eski bir çelik işçisi ve **İşçi Partisi**'nin lideri olan **Lula da Silva** açlığı ve yoksulluğu Latin Amerika'nın bu en büyük ve gelir adaletsizliğinin en yüksek olduğu ülkeden silip atacağını söyleyerek başkanlık seçimlerini kazandı.

31 Ekim 2004'de ise sosyalistleri, komünistleri ve milliyetçileri sendika hareketi ile birlikte bir koalisyonda toplayan **Tabare Vazquez** seçimleri kazandı.

Bu süre içinde büyük mücadeleler oldu ama politik ve sosyal değişimler henüz gelmedi. **Guttierrez** ABD politikalarını takip etmeye karar verdi. **Kirchner** IMF politikalarına karşı çıktı ama sonra borçları ödemeye başladı. Lula "sıfır açlık" dedi ama sosyal kesintilere başladı.

Çözüm bu yaşananlarda değil işçilerde. **Uruguay**'da telefon ve petrol şirketlerinin özelleştirilmesine karşı başarılı kampanyalar sendikalar tarafından yürütüldü. Bir kaç ay önce **Arjantin** telekom işçileri greve gittiler ve %20 zam elde ettiler. 13 Ocak'ta **Bolivya** mahalle komiteleri ve işçi ve köylü sendikaları **La Paz** ve **El Alto**'nun suyunu kontrol eden Fransız şirketini kovdular.

Başka bir Latin Amerika işçilerin mücadelesi ile sosyalistler birleşebildiği takdirde mümkün.

Javier Carles *Sosyalist İşçi* ve **DSİP**'in Uruguay'daki kardeş örgütünün yayın organı **El Mundo al Reves**'e yazıyor.

Avrupa'da sosyalist sol güçleniyor

Hareketin yükselişi gündeme bu hareketin politik bir sese duyduğu ihtiyacı getirdi. Sermayenin küreselleşmesine karşı mücadeleler ve savaşa karşı mücadele çok geniş ve farklı kesimleri ortak platformlarda birleştirirken aynı zamnda da eski solun krizini çok daha açık bir biçimde ortaya çıkardı. Eski sol bazen savaşa karşı tutum almakta zorlandı ya da çok silik tutumlar aldı, zaman zaman da birleştirici olmaktan çok uzaktı. Dar grupçu hesaplar içinde hareketi güçsüz düşürdü.

Solun krizine karşı yeni bir sol alternatifin oluşturulabildiği alanlarda sosyalist sol önemli kazanımlar elde etti.

Örneğin antikapitalist hareketin en önemli örgütlerinden Rifondazione savaşa karşı hareketin de İtalya'daki önderliğini üslendi ve belki de dünyanın en güçlü hareketlerinden birini ortaya çıkardı.

Fransa 'da troçkist LCR Devlet Başkanlığı seçimlerinde yüzde 5 oy aldı. Daha sonra bir başka troçkist örgüt olan İşçi Mücadelesi (LO) ile kurduğu seçim ittifakı aynı başarıyı gösteremese de LCR gerek antikapitalist harekete gerekse de savaş karşıtı harekete Fransa'da öncerlik etti.

İngiltere'de ise ülkenin en güçlü örgütlenmesi olan SWP savaş karşıtı hareket içinde yer alan çok çeşitli güçlerle birlikte Respect adlı seçim partisini oluşturdu ve ilk katıldığı Avrupa parlamentosu seçimlerinde ve yerel seçimlerde küçümsenmeyecek başarılar elde etti.

Son olarak ise Almanya'da sosyal demoraseiden, PDS'den ve yeşillerden kopan unsurlar sendika hareketinden kopan unsurlarla birlikteyeni bir sol seçim partisi oluşturdular. Bu partiye devrimci marksistler de katıldılar. Yeni sol parti ilk kez Kuzey Ren Westfalya eyaleti seçimlerine katılacak.

Yeni sol oluşumlar başka ülkelerde de önemlice seçim başarıları elde ettiler.

Portekiz bunların başında geliyor. Eski sol partilerin genç kadrolarının bir araya gelerek oluşturduğu Sol Blok son seçimlerde % 6.5 oranında oy aldı ve parlamentoya 8 milletvekili yolladı. 8 milletvekilinin 4'ü kadın. Sol Blok daha önce de bir Avrupa Parlamenteri seçtirmişti.

Sol Blok 1999'da yüzde 2, 2002'de yüzde 3 oy almıştı.

Bütün bu yeni sol örgütlenmeler eski solun çeşitli gruplarının bir araya gelmesi ile değil, eski soldan kopan aktivistlerin yeni bir program etrafında bir araya gelmesi ile oluşuyor.

Bush'un savaşı ne için?

"ABD üslerine ve bu üslerde bulunan nükleer başlıklara karşı mücadeleyi yükseltmeliyiz. Dünyanın dört bir yanında barış ve adalet isteyenler, eşitlikten yana, özgürlükten yana, dayanışma ve çokkültürlülükten yana, çevreden yana olduklarını dile getiriyorlar. Bugün hepimiz bir asgari müşterekte birleşmiş durumdayız: Irak'ta işgale son!" **Murat Çelikkan**

Şenol KARAKAŞ

George W. Bush yemin töreninde defalarca özgürlük kavramını kullandı. Bush'un yaptığı sadece kavramların içini boşaltmak ve bu kavramlara taşıdıkları anlamdan bambaşka anlamlar yüklemek değil. Bush ve kabinesinin bu türden kritik tüm konuşmaları, "Yeni Amerikan yüzyılı Projesi"nin hangi politik yaklaşımlarla hayata geçirileceğinin kriteri olarak görülmeli.

Bush'un yemin törenindeki konuşması önümüzdeki günlerde ABD saldırganlığının daha da fazla tırmanacağını kanıtlıyor. Bush'un yemin töreninin hemen ardından tüm ABD savaş kabinesinin hemen hergün İran ve Suriye'yi tehdit eden açıklamaları işgal politikalarının tüm vahşet ve hızıyla süreceğini gösteriyor. Bush, Irak'a saldırırken "kitle imha silahları" gerekçesini kullanıyor ve dünyayı bununla korkutuyordu. Kitle imha silahları ise en azından varlığı ya da yokluğu kanıtlanabilir maddi bir gerekçeydi. Özgürlük ise kanıtlanamaz. Çeşitli kriterlere göre değişir. Benim için özgürlük olan Bush için özgürlük olmayabilir, petrol ve silah tekelleri sözcüleri için ilkellik olabilir. Kitle imha silahları gerekçesinin yalan olduğunun açığa çıkmasından sonra, Bush, "Yeni Amerikan Yüzyılı projesi"ni, yalan olduğu kanıtlanamayacak soyut bir gerekçeyle destekleyerek sürdürmeyi tercih etti.

İran: Nükleer silah araştırmaları yapıyor ve rejimi özgür değil. Öyleyse bombalansın.

Kuzey Kore: demokrasi yok, öyleyse bombalansın.

Suriye: Zorba bir rejim, öyleyse işgal edelim.

Bu keşmekeş arasında ABD'nin dünyadaki tüm zorba rejimlerin en büyük güvencesi olduğu görmezden geliniyor. ABD'nin savaş şahinlerinin zokasını yutmamak zorundayız. Özgürlük, demokrasi ve insan hakları gibi tılsımlı kavramlar, ABD hegemonyasına karşı mücadele etmek isteyen dünya muhalefetini bölmek için kullanılıyor.

Özgürlük için değil hegemonya için

Bu savaşın dünyaya özgürlük taşımakla, mağaralarda üretilen kitle imha silahlarını bulmakla bir ilgisi yok. "terörist avı"yla da bir ilgisi yok. Bush'un savaşının hedefi, ABD'nin diğer emperyalist bloklar karşısında göreceli olarak gerileyen ekonomik gücünün ve rekabet düzeyinin, süper askeri gücüyle ve savaş politikalarıyla daha fazla gerilemesini engellemek ve dünya hegemonyasını sürdürebilmek.

Ekonomik gücü ABD'yi yakalamış olan Avrupa Birliği, ABD ekonomik yaşamının duayenlerinin korkulu rüyası haline gelen Çin gibi ekonomik devler ABD hegemonyası için büyük bir tehdit.

Demokrasi için değil petrol için

Bush'un savaşının demokratik olmayan rejimleri demokratikleştirmek hedefiyle bir ilgisi yok. Bush'un savaşı doğrudan petrol ve diğer enerji kaynaklarıyla ilgili. Irak, dünyanın bilinen en büyük ikinci petrol rezervine sahip. Üstelik çıkartması ve işlemesi en kolay, en düşük maliyetli petrol de Irak'ın. ABD'nin Irak'ı işgal etmesinde, "önce Irak'a demokrasi getirmesinde" Irak'ın petrol zenginliğine el koymak önemli bir nedendi.

ABD Irak petrollerine kendi tüketimi için değil, dünyanın petrol tüketimini kontrol etmek için önem veriyor. ADD kendi petrol ihtiyacını hem kendi üretimiyle hem de Latin Amerika'dan rahatça karşılıyor. Ortadoğu petrollerine günlük sanayi ve tüketiminde ölümcül bir ihtiyaç duyan Avrupa Birliği ülkeleri, Çin, Rusya ve Japonya gibi ekonomik devler ise, Irak petrol rezervlerine el koyan ABD'nin ekonomik kontrolünden kaçınamazlar. Petrol, dünya ekonomisinin en önemli metası ve bu yüzden de dünya hegemonyasının hegemonyasının önemli bir aracı.

Halkların iyiliği için değil, küresel sermayenin zaferi için

Bush'un savaşı, bir yandan ABD'nin dünya hegemonyasını amaçlarken, bir yandan da tüm dünyada küresel sermayenin egemenliğinin sorgulanamaz hale getirilmesini hedefliyor. ABD ordusu, görünmez bir ele sahip olduğu iddia edilen piyasanın, görünen yumruğu olarak davranıyor. Tüm dünyanın sermaye blokları, çeşitli itirazlar yükseltseler de, en sonunda Bush'un işgal politikalarının kazanmasını istiyorlar.

Bush, küresel sermayenin ekonomik terörünün önünü, silahlı terörle açıyor. Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı için 124 ülkede yapılan bir araştırma, dünya nüfusun en zengin %20'sinin gelir oranının 1965'le 1990 arasında %60'tan %83'e çıktığını gösteriyor. Dünyada yoksulluk içinde, yani günde 1 ABD dolarından az gelirle yaşayan insan sayısı 1985'te 1.1 milyarken, 2000 yılında 1.3 milyara çıktı. Dünya nüfusunun en zengin %20'si dünya kaynaklarının %86'sını tüketirken, en yoksul %80'i dünya kaynaklarının sadece %14'ünü tüketebiliyor. Bu korkunç uçurum, ortalama üç saniyede bir çocuğun açlıktan ölmesine neden oluyor. Kirli su içmekten ortalama on saniyede bir çocuk ölüyor.

Bush politikaları da insan sağlıyla ilgili değil. Bush'un politikaları, şirketlerin küreselleşmesinin çocuk emeğinin sömürüsünü yoğunlaştırma evresinden çocukların misket bombalarıyla öldürülmesi evresine bir köprü sadece. Dünya Bankası'nın, DTÖ'nün ve IMF'nin yasalarla yaptığını ABD son dönem politikasıyla, topla tüfekle yapıyor.

Bu yüzden Bush'un işgal politikalarının zaferi, tüm küresel sermaye sahiplerinin işine geliyor. Almanya işgalden önce Bush'a karşı sert açıklamalar yaparken, şimdi Irak'a asker gönderebileceğini ve Irak'taki sanayi ihalelerinden kendisine de pay verilmesi gerektiğini açıklayabiliyor. Fransa Irak işgaline onay vermezken, Suriye ve Lübnan sorunlarında ABD'nin savaş kabinesiyle birlikte adım atıyor. Çünkü dünyanın küçük efendileri ne kadar itiraz etseler de ABD aynı zamanda tüm küresel sermaye baronları için de savaşıyor.

ABD'nin Irak'ta yenilmesi tüm bu nedenlerle çok önemli. Uluslar arası Af Örgütü son rakamlarına göre dünyada yılda 500 bin kişi konvansiyonel silahlarla öldürülüyor. Yılda 16 milyar mermi üretiliyor ve ABD bunun 7 milyarını tüketiyor. ABD'nin savunma bütçesi, dünya savunma bütçesinin %40'ını oluşturuyor. Üstelik ABD kendisinden sonra gelen 24 ülkenin toplamından daha büyük bir askeri harcama yapıyor. ABD'nin elinde binlerce nükleer başlıklı silah var.

Savaşa karşı mücadele etmek bu yüzden son derece önemlidir. Bu başka sorunlar için mücadele etmeyelim demek değildir. Ama ABD'yi Irak'ta yenemezsek geri kalan sorunlarda hükümetleri yenmek mümkün değildir.

20 yılda asker sayısını 700 bin azaltan ABD'nin bugünkü asker sayısı toplam 1.5 milyondur. Bu rakam dünya asker toplamının %5'ini oluşturuyor. Bu rakam ne yapılması gerektiğini gösteriyor. Küresel anti kapitalist muhalefet, tüm sorunlarla ilgili kampanya yapar ve tartışırken, hareketinin göbeğine savaş karşıtlığını koymalıdır. Çünkü ABD 5%'lik askeri gücüyle sınırlanmış vaziyettedir ve başka ülkelerden askeri yardım almadan ne Irak işgalini ne de diğer askeri hedeflerini kazanabilir. Öyleyse, tüm dünyanın muhalifleri kendi ülkelerinde savaş karşıtı hareket etrafında tüm güçleri ve yığınsallıklarıyla birleşmeli ve kendi hükümetlerinin ABD'yle askeri işbirliğine son vermesi için çalışmalıdır. ABD yalnızlaştıkça yenilecek. ABD yenildikçe başka bir dünya daha mümkün olacak!

Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu'nun düzenlediği "Savaşsız Bir Dünya İçin Uluslar arası Buluşma" başlıklı sempozyumda savaş karşıtı aktivist ve gazeteci Murat Çelikkan'ın söyledikleri son derece önemliydi:

"ABD üslerine ve bu üslerde bulunan nükleer başlıklara karşı mücadeleyi yükseltmeliyiz. Dünyanın dört bir yanında barış ve adalet isteyenler, eşitlikten yana, özgürlükten yana, dayanışma ve çokkültürlülükten yana, çevreden yana olduklarını dile getiriyorlar. Bugün hepimiz bir asgari müşterekte birleşmiş durumdayız: Irak'ta işgale son!"

TARIK ALİ İLE RÖPORTAJ

İmparatorluk ve direniş

Tariq ALİ

Savaştan iki yıl sonra aktivist ve yazar Tarık Ali Orta Doğu'da ABD stratejisi ve Irak'ta büyüyen direniş üzerine konuştu.

Irak direnişi Bush ve Blair tarafından terörist, Saddam Hüseyin taraftarı ve köktendinci İslamcı olarak lanetleniyor. Direniş üzerine sen ne düşünüyorsun?

Emperyalizme karşı büyün direniş hareketleri terörist olarak nitelendirildi. Kenya'da Mau Maular lanetlendiler ve İngilizler tarafından işkence edildiler, Cezayir'de FLN Fransızlar tarafından, Vietnamlılar Fransızlar ve Amerikalılar tarafından lanetlendiler.

Bugün Ariel Şaron Filistinlileri terörist olarak niteliyor, Rusya'da Vladimir Putin Çeçenleri terörizme karşı savaş diyerek eziyor, Tony Blair İngiltere'de geleneksel insan haklarına terörizme karşı mücadele diye saldırıyor. Irak direnişinin terörist olarak nitelendirilmesi çok şaşırtıcı değil.

Tabii ki emperyalist işgalcileri kovmanın biçimi işgalin karakteri tarafından belirleniyor. ABD birliklerinin kullandığı şiddet ve sistematik işkence çok iyi biliniyor. Dolayısıyla direniş nasıl çok güzel olabilir.

Cezayir direnişi sırasında Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin (FLN) liderlerinden birisine Fransız sivillere karşı kafelerin bombalanması ile terör kullanılmasına ilişkin bir soru soruluyor. "Eğer hava kuvvetlerimiz olursa size söz veriyorum o vakit sadece Fransız askeri barakalarını hedef alacağız, ama o zamana kadar..."

Emperyalizm ile direniş arasındaki mücadele Fransız sömürge yönetimine karşı Cezayir'de veya ABD'ye karşı Vietnam'daki mücadele ile karşılaştırıldığında Irak'ta nasıl değişti. Direnişin karakteri şimdi farklı mı?

İmparatorluğun teknikleri hiç bir biçimde değişmedi. Vietnam'da 2 milyon Vietnamlı ve 50 bin Amerikalı asker öldü. Bugün Irak'ta ki kayıp 100.000 Iraklı ve 1.500 ABD asker. Orantı değişmedi.

Değişen içinde yaşadığımız dünya. Geleneksel solun çöküşü ile şimdi büyük bir boşluk var. Vietnam ve Cezayir'de hareket ya komünistler (Vietnam) ya da laikler (Cezayir) tarafından yönetiliyordu.

Bugün Irak'ta, liderleri eskiden İngilizler tarafından asılmış olan Irak Komünist Partisi her düzeyde işbirlikçi.

Silahlı mücadele dini gruplar, eski Baascılar ve bazı bölgelerde Irak milliyetçileri tarafından yönetiliyor. Bir ulusal kurtuluş cephesinin kurulamamış olması direnişin Aşil Topuğu.

Zarqawi'nin El Kaide örgütü ABD işgalinden sonra ülkeye girdi. Taktikleri Irak muhalefetinin çoğu tarafından kınanan küçücük bir grup.

Bir de Muktada el-Sadr'ın Bağdat'ın, Basra'nın ve Güney'in diğer kentlerinin yoksul bölgelerinde var olan politik direnişi var. Yabancı askerlerin çekilmesini istiyor ve ABD'nin ülkede kalıcı üsler kurmasına karşı.

Eğer Birleşik Arap İttifakı'nın liderleri, Abdul Aziz el-Hakim ve şii Ali Sistani yönetime gelirlerse direniş güneye de kayabilir.

ABD yönetimi kimin Irak'ı yöneteceğinde ayrılığa düştü. İlk tercih Iyaf Allawi idi, ikinci tercih Sistani/el Hakim/Çelebi. Ama iskambil kağıtlarından yapılma ev eğer Sistani hızlı bir çekilme sağlayamazsa her an çökebilir.

2003'den beri Felluce'ye iki saldırı ve necef'te ayaklanma yaşadık, seçimler oldu ve geçici hükümet kuruldu. 2003'den beri Irak direnişi nasıl gelişti ve değişti?

Felluce Arap dünyasının Guernica'sı. Bir şehir yok edildi, insanları öldürüldü, işkence edildi, yerlerinden, yurtlarından edildiler, çocuklar öksüz kaldı. Trajik bir biçimde ilk saldırının tersine Sistani Kasım'da ki ikinci saldırıya karşı sessiz kaldı.

Bir başka deyişle, liderliğini yaptığı İttifak iktidara ortak olmak için Felluce'nin yakılıp yıkılmasına sessiz kaldı. Bu olay Irak'ın birliğine karşı ilk önemli gelişmedir.

Seçimler Washington tarafından bir taviz olarak görüldü. Amerikalı gazeteci Thomas Friedman ise New York Times'da ayaklanmanın ABD yerine Sistani tarafından bastırılmasının daha akıllıca olduğunu tartışıyordu. Filistin direnişinin Şaron yerine Abu Mazen tarafından bastırılmasının daha iyi olacağı gibi.

İşgal edilmiş bir ülkede emperyalizm daima böler ve yönetir. Hindistan, Afrika, Vietnam, Kore, Kıbrıs, İrlanda ve doğu Arap ülkeleri geçmişten örnekler. Amerikan imparatorluğu bir kukla rejim istiyor ve bu nedenle bütün grupları birbirine karşı kullanıyor.

Sistani'ye karşı Allawi, el Sadr'a karşı silahlı gruplar. Bu nedenle politik düğzeyde basit ve temel bir birlik çok önemli. Eğer çoğunluk olan Şiilerin sesi olarak Felluce'nin yıkımına karşı çıksaydı bu bir tür birlik için bir temel oluştururdu. Bence direniş son iki yılda çok az ilerledi ve bu Irak için bir trajedi.

Irak'ta ABD askeri, politk ve ekonomik adımlar atıyor. Bu alanlarda direniş nasıl tepki veriyor?

Askeri olarak direniş ülkeyi, milyonlarca nüfusu olan Bağdat dahil yönetilemez hale soktu. Ekonomik olarak yabancı şirketlerin ve petrol boru hattının hedef alınması etkili. Petrol şirketi Halliburton Basra'ya girdi ama Bağdat'a giremedi.

ABD ve İngiltere'den sonra üçüncü büyük güç özel şirketlerin orduları. Bu, ilk önemli yeni liberal işgal.

Bir kaç ay önce bir Güney Afrikalı paralı asker vurularak öldürüldü. Daha sonra öğrenildi ki o Steve Biko'nun işkencecilerinden birisiymiş. O sırada Güney Afrika'daydım ve çok insan çok mutluydu.

Direniş kazanabilir mi ve bu ne anlama gelir?

Bütün yabancı askerlerin çekilmesi, üslerin olmaması ve Irak topraklarının Iraklılar tarafından kontrol edilmesi zafer demektir. Ama ABD bunun olmasına izin verir mi?

Henry Kissinger Irak'ın Balkanlaşmasından bahsediyordu. Buna hazır tek grup Kürtler. Kendine ait nedenlerden dolayı ne Türkiye ne de Irak'ın geri kalanı buna isteyerek razı olmaz.

Dolayısıyla her şey çok karışık. Ancak askeri ve politik direnişin bir genel projesinin olmaması çok ciddi bir zaaf.

Tarık Ali'nin Türkçe'de Irak işgali üzerine yayınlamış iki kitabı var:

Bush Bağdat'ta, 274 sayfa, Agora Kitaplığı

İmparatorluk, direniş ve isyan, 198 sayfa, Agora Kitaplığı

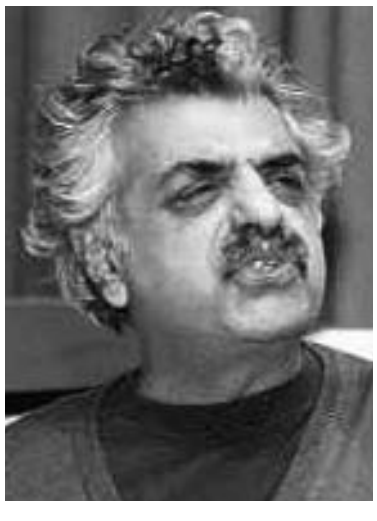

Tarık Ali (Yazar ve aktivist)

"Esas olarak dünya haritasının Amerikan politikası ve Amerikan çıkarları doğrultusunda yeniden çizilmesini istiyorlar. Dünya'daki doğal kaynaklar sınırlı. ABD'de kendi nüfusunun bu kaynaklara ulaşabilmesinden emin olmaya çalışıyor. Bunun temel etkisi, ABD'nin dünyadaki petrol bölgelerinin büyük kısmını kontrol etmesi olacaktır. Bu savaşın petrol yüzünden verildiğini söyleyen bazı insanlar var. Doğrusunu söylemek gerekirse, ben buna inanmıyorum. Ancak bu, ABD'nin ilk aşaöayı tamamladığında, savaşı bölgedeki ekonomik hegemonyasını güçlendirmek için kullanmayacağı anlamına da gelmiyor.

"Aynı senaryoyu Ortadoğu'da gerçekleştirmek istiyorlar. Ortadoğu'daki büyük sorunlardan biri, Irak devleti ile Suriye devletinin, yalnızca var oluşları itibariyle bile İsrail açısından bir tehdit oluşturmalarıdır. Irak'da büyük miktarda petrolün üzerinde oturuyor. Hatta boğazkesen Kissinger bir zamanlar, "Neden petrolü Araplara bırakalım ki?" deme cüretini göstermişti.

ABD, bölgedeki ana müttefiki İsrail olduğundan potansiyel tehdidi zayıflatmak isteyecektir. Irak'a ve muhtemelen SDuriye'ye saldırmak bunu gerçekleştirmenin bir yoludur. Kuşkusuz uygulayanlar açısından tehlikeli bir politikadır bu çünkü sıradan insanların tepkisini tamamiyle devre dışı bırakır.

Peki kitlesel patlamalar yaşanabilir mi? Eğer yaşanırsa Suudi Arabistan gibi ülkelerin battığını göreceğiz demektir. Kraliyet ailesi devrildi mi kimse göz yaşı dökmez gerçi ama onların yerine büyük ihtimalle bir ABD protektorası, sömürgeci tarzda bir ABD yönetimi ya da BM kılığında ABD alırsa, halk buna sert tepki gösterir.

Birleşik Arap Emirlikleri gibi başka yozlaşmış şeyhlikler de çökecektir.

O zaman ne yapacak ABD? İsraillileri bölgede ki petrolün bekçisi mi kılacak? Bu, sürekli bir gerilla savaşı sürdürülmesi anlamına gelir. Yoksa bu völgeleri Amerikalı, Avrupalı askerlerin bekçiliğine mi emanet edecekler?

Bu da sınırlı bir gerilla savaşı anlamına gelir. Onların bölgeye hakim olmalarının tek yolu, orada yaşayan insanları kitlesel biçimde kırıp öldürmekten geçer."

İmparatorluk, direniş ve isyan, Agora Kitaplığı,

“Kadife devrimler”

Bunlar gerçekten devrim mi?

Doğan TARKAN

Birinci Dünya Savaşı’nın bitiminde Osmanlı İmparatorluğu’ndan kopan Orta Doğu savaşın galibi İngiltere ve Fransa arasında bölündü. Suriye ve Lübnan Fransa’nın sömürgesi olurken geri kalan bölgeler daha güçlü olan İngiltere’ye kaldı. İngiliz egemenliğindeki bütün bölgede krallıklar kurulurken Fransa’nın elindeki bölgeler 1946’ya kadar doğrudan Fransa tarafından yönetildi.

Irak, Filistin ve Suriye’de sürekli ayaklanmalar oldu. Güçlü komünist örgütler kuruldu ama iki emperyalist ülkenin bölgeden çekilmesi esas olarak İkinci Dünya Savaşı’na denk düşer.

İkinci Dünya Savaşı’nın ardından dünyadaki dengeler değişmişti. Bir tarafta devlet kapitalizminin hakim olduğu SSCB’nin liderliğindeki Doğu Bloğu, diğer tarafta ise ABD’nin liderliğini yaptığı Batı Bloğu vardı.

Ortadoğu’da geri çekilen İngiltere ve Fransa’nın yerine ABD yerleşti.

Ne var ki ABD’nin bölgeye girdiği yıllarda Arap milliyetçi liği yükselmekteydi. Mısır’da Cemal Nasır’ın liderliğindeki Arap milliyetçiliği için tercih edilecek gelişme yolu serbest pazara dayalı Batı değil, devlet kapitalizmiydi.

Mısır, Irak, Suriye, bu ülkeler sermaye birikiminin cılız olduğu ve hızlı sermaye birikimine ihtiyaç duyulan ülkelerdi. Bu nedenle yükselen milliyetçi akımlar tercihlerini Doğu Bloğu’nun devlet kapitalizminden yana yaptılar. Aynı Mustafa Kemal Türkiyesi’nin de tercih ettiği gibi.

Türkiye 1950’lerde devlet kapitalizminden koparken Ortadoğu devlet kapitalizminin etkisi altına girmekteydi.

Devlet kapitalizmi bu ülkelerde sermaye birikimini yeterince hızlı bir biçimde gerçekleştiremedi. Hepsi petrol zengini olan bu ülkeler bu arada giderek güçlenen bir bürokrasiye sahip oldular. Her birinde krallıklar devrilirken yerlerine Arap milliyetçisi Baas (sosyalist) Partilerinin diktatörlükleri kuruldu.

Baas yöneticileri devlet kapitalizminin sağladığı sermaye birikiminin başında oturuyorlardı.

Petrol geliri bir yandan bürokrasinin cebine akarken diğer yandan da iyi kötü sosyal hizmetlere gidiyordu ve tabii en büyük parça diktatörlüğün devamını sağlayan ordu, polis ve muazzam güçlü gizli servislere akıyordu.

Sosyal hizmetlere giden para diktatörlüğün sosyal tabanını oluşturuyordu.

Doğu Bloğu ülkelerinin 1989’da ard arda yıkılmaları ve sonunda 1991’de SSCB’nin dağılması Orta Doğu diktatörlükleri için de devlet kapitalizmi modelinin çökmesine neden oldu.

İster istemez hepsi ABD’ye yaklaşmak, ABD ile ilişki kurmak zorundaydı.

Doğu Bloğu’ndan Batıya

Öte yandan aralarındaki bölgesel hakimiyet savaşı da hızlanmaktaydı.

Doğu Bloğu’nun yıkıldığı günlerde ABD için bölgede yeni bir tehdit ortaya çıkmıştı: İran. İşte Irak bu yeni düşmana karşı savaş açtığında arkasında ABD’yi buldu. Ne var ki Irak İran karşısında yenildi. Savaş her iki tarafta da çok ağır kayıplara neden oldu.

Bu kayıpların ABD tarafından karşılanmasını bekleyen Irak bu desteği bulamayınca Kuveyt’i işgal etmeye karar verdi.

Kuveyt’in Irak’a katılması ABD için bölgedeki güçlerin olumsuz etkilenmesi demek olacaktı. Bu nedenle ABD kurduğu geniş bir koalisyonla Irak’a saldırdı. Bu savaşta Suriye ordusu ABD’nin yanında yer aldı.

Her iki rejimde de pazar ekonomisine açılma ABD’nin istediği hızda gerçekleşmiyor. İktidardaki diktatörlükler ve onların çevresindeki bürokrasi devlet kapitalizminin kendilerine sağladığı ayrıcalıkları terk etmek istemiyorlar.

İşte ABD’nin Irak’a saldırmasının bir nedeni de bu. Şimdi Irak’ta yaşanan “demokratikleşme” aynı zamanda Irak ekonomisinin ardına kadar yapısal uyum programları aracılığı ile dünya pazarına katılması. En önemli olarak da elbet petrolü düşünmek gerekiyor.

Irak’da ABD direnişle karşı karşıya. Dolayısıyla Irak’ın dünya pazarına eklemlenmesi süreci aynı hızda ilerlemiyor.

“Sedir devrimi”

Bu gelişmelerin ortasında Lübnan’da yeni liberal politikaların uygulayıcısı dolar milyarderi Hariri’nin öldürülmesi ABD ve onun bölgedeki bekçi köpeği İsrail için kaçırılamayacak bir fırsat oluşturdu.

Halkın Irak’da Saddam, Suriye’de Esad rejimine karşı olması gibi Lübnan’da da halk Suriye’nin askeri varlığına karşı.

Bu nedenle kısa zamanda Suriye karşıtı gösteriler, “sedir devrimi” başladı. Sedir devrimi bütünüyle Lübnan egemen sınıfının bir operasyonu. Onlar hala devlet kapitalizminin koşullarında yaşayan Suriye’ye karşı bölgede İsrail’den sonra emperyalizmin ikinci temel üssü olmayı, eskiden olduğu gibi bölgenin finans ve ticaret merkezi olmayı istiyorlar. Bu nedenle de Suriye’nin Lübnan’dan çekilmesini istiyorlar.

Suriye’nin Lübnan’dan çekilmesi aynı zamanda bu ülkenin en yoksul kesimini oluşturan Şiilerin politik ve askeri desteklerini kaybetmesi anlamına geliyor. Oysa Şiilerin askeri örgütlenmesi Hizbullah, İsrail’in Lübnan’dan çekilmesini sağlayan askeri bir zafer kazanmıştı. Zaten tam da bu nedenle Hizbullah’ın siyasi kanadı Emel Suriye karşıtı gösterilere karşı çok daha büyük güçleri seferber ederek Suriye yanlısı bir gösteri düzenledi.

Lübnan’ın “sedir devrimi” aslında ABD ve Fransa’nın Lübnan üzerindeki etkisini arttırma operasyonundan başka birşey değil.

Özgürlük isteği

Ancak sosyalistler bütün bu gelişmelerin içinde Lübnan halkının özgürlük isteğini, Suriye işgalinden kurtulma isteğini de anlamak zorunda.

Emekçiler diğer diktatörlüklerden de nefret ediyorlar. Yıkılan Saddam diktatörlüğünü geri getirmek isteyen Iraklı yok. Ama Irak halkı işgalcilerin de çekilmesini istiyorlar. Direnişin temel nedeni bu. Yoksa dünyada ve Irak’ta kimse Saddam rejimi devrildi diye ağlamıyor.

Esad rejiminin de Saddam’dan farkı yok. O da eli kanlı bir diktatörlük. Yıkıldığında kimse arkasından ağlamayacak ancak bu yıkılış bir dış müdahale ile - olursa bu Suriye’ye özgürlük getirmeyeceği gibi Suriye’yi, Irak’da olduğu gibi tam bir yıkıma ve kargaşalığa sürükleyecek.

Ayrıca devlet kapitalizminden serbest pazar ekonomisine geçen bütün diğer ülkelerde olduğu gibi var olan sosyal hizmetler bütünüyle tahrip olacak. Özelleştirme dalgası sadece petrol ve sanayi ile sınırlı kalmayacak fakat eğitimi, sağlığı, ulaştırmayı da kapsayacak.

> Eğer ABD Irak’ta yenilirse bu bütün dünya için çok yeni koşulların ortaya çıkması demektir

Ukrayna ve Gürcistan

Ukrayna ve Gürcistan’da ise “kadife” devrimler biraz daha farklı bir süreç olarak yaşandı.

Her iki ülkede de SSCB’nin yıkılmasından sonra o güne kadar hakim olan bürokrasi özelleştirmenin kaymağını yerken bu tam bir mafya ekonomisi de oluşturmakta. Öte yandan emekçi halk sahip olduğu bütün sosyal hakları kaybetmekte.

Mafya türü rejimler gene kendi benzerleri olan Rusya’ya da bağlılar. Pazar ekonomisine sonuna kadar açılkaya ise hep birlikte direniyorlar. Büyük halk yığınları ise yolsuzluklardan, sosyal hakların neredeyse tamamen ortadan kalkmış olmasından, ülke yönetiminin ve ekonomisinin hemennhemen bütünüyle mafya çetelerinin eline geçmiş olmasından bıkmış durumda. Halk özgürlük istiyor ve özgürlüğün sahip oldukları rejimden değil, Batı tipi bir demokrasiden geleceğini düşünüyolar. Bu nedenle ABD’ye, Rusya’ya göre daha bir sempati ile bakıyorlar.

Hem Ukrayna’da hem de Gürcistan’da hareketin hızla büyümesi ve militan bir biçimde eski rejimi yıkmasının başlıca nedeni bu.

Ne var ki bu hareketin liderliği aslında yıkılanların bir zamanki yol arkadaşları. Onların mafyasına karşı başka bir mafya çetesi durumundalar. Tek farkları Rusya yerine çözümün ve kendi ceplerini daha hızlı doldurma yolunun ABD ile işbirliği olduğunu fark etmiş durumdalar.

ABD ise dün SSCB’nin ve Doğu Bloğu’nun yıkılmasını sağlayan ayaklanma yönetimini bugün ABD’nin dünya çapındaki hegemonyasını güçlendirmek için kullanıyor.

Bu süreç kesintisiz birbiçimde böyle ilerleyebilir mi? Bu sorunun cevabu kolay bir evet değil. Lübnan’da olduğu gibi Batı türü bir demokrasi isteyenlere karşı Suriye’nin Lübnan’da kalmasını isteyen Emel karşı çıkarken bu ülkenin ilerde neler yaşayabileceğini de gösteriyor. Yenib ir iç savaş, yeni bir kargaşalık ve belki de yeni güçler tarafından işgal. Aynı tehdit Suriye’nin de önünde duruyor.

Gürcistan için Abhazya, Rusya’nın bu ayrılıkçı eğilimi desteklemesi, Ukrayna için ülkenin Doğu ve Güney bölgelerinin ülkenin diğer kesimlerinde çok farklı olarak Rusya’dan yana tutum alması (bu bölgede yaşayanların Rus olması da önemli bir etken) ileride bu ülkede de sancılı süreçlerin yaşanmasına neden olabilir.

Kısacası Rus imparatorluğunun yukılmasına neden olan ayaklanmalar aynı hızla ABD imparatorluğunun güçlenmesine yol açamayabilir.

Sosyalistler ise bütün bu süreç içinde emekçi halkın kendi sorunlarını kendisinin çözmesi gerektiğini vurguluyorlar. Irak’da, Suriye’de, Gürcistan’da ve Ukrayna’da çözüm emekçilerin elinde.

Savaşa karşı mücadele aynı zamanda ABD’nin bütün dünyaya hakim olma sürecine karşı bir mücadele. Bu nedenle direnişlerle elele yürümek zorunda.

Ve eğer ABD Irak’ta yenilirse bu bütün dünya için çok yeni koşulların ortaya çıkması demektir.

Bu nedenle savaşa karşı (Irak’ın işgaline karşı) mücadele bugün bütün dünyada belirleyici olan, bütün diğer mücadelelerin birleştirilmesi gereken noktadır.

Bu yazıdan sonra Sayfa 6’daki “Suriye karşıtları kim?” başlıklı yazıyı okuyabilirsiniz.

Suriye'ye dayanışma gezisi:

"Amerika, bizi rahat bırak"

Roni Margulies

Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu ile **Doğu Konferansı** üyesi 60 kadar sendikacı, gazeteci, yazar, doktor ve aktivistin 1-4 Mart günleri Şam'a gitmelerinin üç temel amacı vardı.

Birincisi, son haftalarda **George W Bush, Condoleezza Rice** ve **Ariel Sharon**'un Suriye'yi hedef göstermelerine karşı, Suriye halkı ile dayanışma içinde olduğumuzu ilan etmek istedik. Amacımız, Orta Doğu'da yeni savaş ve işgal tehlikesine kamuoyunun dikkatini çekmek ve savaş karşıtı hareketin bu tehlike karşısında sessiz kalmayacağını göstermekti.

Türkiye medyasının ziyaretimize gösterdiği yoğun ilgi, açılan ve sürmekte olan tartışmalar, kamuoyunu bu tehlike hakkında bilgilendirme hedefimizin başarısını sağladı. Suriye medyasında ise ilgi daha da yoğundu. Geziye katılan arkadaşlarımızın sokaklarda, kahvelerde, dükkânlarda (yani resmi alanlar dışında) halktan gördüğü dostluk, sıcaklık ve muhabbet, dayanışma amacımızın da gerçekleştiğini kanıtladı.

İkinci amacımız, 1 Mart 2003 Ankara gösterisinin, teskerenin reddinin ve Amerika'nın Irak'a saldırmak için Türkiye topraklarını kullanamamasının ikinci yıldönümünü kutlamaktı. Teskerenin reddi, dünya savaş karşıtı hareketinin en önemli somut kazanımlarından biriydi. Bunu bazen Türkiye'de azımsıyoruz, ama dünyanın geri kalanında ne savaş karşıtları azımsıyor, ne de hükümetler. AKP hükümetine "kamuoyunu kontrol etmek" doğrultusunda yapılan baskılar bunun en doğrudan kanıtı. Geçen ay **Porto Alegre**'de **Beşinci Dünya Sosyal Forumu**'nun toplantılarından birinde **Tarık Ali**'nin 1 Mart'a özellikle değinmesi bir diğer kanıt. Suriye'de de aynı kanıtla karşılaştık. Konuştuğumuz pek çok kişi 1 Mart'ı biliyordu, bizlere teşekkür etti.

Otobüslerimizin Ankara'dan Şam'a 1 Mart günü kalkmasıyla, teskerenin reddini en somut şekilde kutlamış olduk. Savaş karşıtı hareketin yeni saldırılara karşı tetikte olduğunu, gerektiğinde yeni 1 Mart'lar yaratacağını göstermiş olduk.

Üçüncü amacımız, 19 Mart'ta dünya çapında gerçekleştirilecek olan **Savaşa ve Neoliberalizme Karşı Küresel Eylem Günü**'nün duyurusunu yapmaktı. Türkiye'de de, **Emek Platformu**'nun çağrısıyla, 19 Mart'ta İstanbul Kadıköy'de sokaklarda olacağız. Eylem gününün tüm dünyada ve Türkiye'de mümkün olan en geniş kitleleri kapsaması, bir yandan Irak'ta bugüne kadar 100.000'i aşkın sivili katleden ve hergün yeni ölümlere yol açan, bir yandan da yeni saldırı ve işgal planları yapan Amerikan yönetimine gözdağı verecek, işgalin dünya kamuoyunda meşruluğunu tümüyle yitirmiş olduğunu vurgulayacaktır. Aynı zamanda, İstanbul'daki gösterinin kitleselliği, AKP hükümetini olası bir maceracılığa, Irak'ın işgalinden ve Amerika'nın bölgedeki yeni askeri saldırganlıklarından pay alma girişimlerine karşı ikaz edecektir.

Devletle değil, halkla dayanışma

Şam gezisinin davet metninde şöyle deniliyordu:

"Bizler bütünüyle sivil kişiler ve kuruluşlarız, [ziyaretimiz] hiç bir şekilde Suriye'deki mevcut yönetime destek vermek olarak algılanmamalı. Oradaki ve kendi ülkemizdeki tüm otoriter siyasetlere ilişkin eleştirel görüşlerimizi saklı tutuyoruz. Tüm dünyada ve özellikle bölgemizde demokrasiye ilişkin sorunları sonuna kadar önemsiyoruz. Diğer taraftan, kimsenin, 'otoriter rejim' bahanesi ile bölgeyi işgal etme girişimine tahammülümüz yok".

Bu çekinceyi özellikle vurguladık, çünkü hem Suriye'deki otoriter rejimin bizi kendi çıkarları için kullanmaya çalışacağını, hem de Türkiye'deki Amerika yanlılarının gezimizi karalamaya çalışacaklarını iyi biliyorduk. Öyle de oldu.

Tüm çabalarımıza rağmen, Suriye'de resmi makamlarla görüşmekten, resmi yemeklere katılmaktan kaçınmamız mümkün olmadı. Suriye gibi bir ülkede bunlardan kaçınmak mümkün değil. Ancak, hem grup olarak, hem tek tek bireyler olarak düzinelerce basın toplantısı ve söyleşi yaptık, sokaklarda insanlarla konuştuk. Tüm konuşmalarımızda, resmi bir konumumuz olmadığını, sivil savaş karşıtları olduğumuzu, hükümete değil halka destek ve dayanışma vermeye geldiğimizi vurguladık. Parlamento önünde açık havada yaptığımız basın toplantısında, Suriye Yazarlar Birliği başkanı "Amerika, biz sana düşman değiliz, bizi rahat bırak" dedikten hemen sonra Türkçe ve (önceden talim yapmış olarak) Arapça "Savaşa hayır!" ve "Bütün halklar kardeştir" sloganları attık. Bütün bunların Suriye halkına en azından bir ölçüde yansımış olduğunu biliyoruz, çünkü yabancı dilde yayın yapan Kanal 2'de kendimizi gördük, dinledik.

Hadi Uluengin ile **Cengiz Çandar** gibilerinin gezimizi karalama çabasını cevap vermeye değer bile bulmuyorum. Gerekli cevabı *Radikal* gazetesinde **Nuray Mert** verdi.

Milliyet gazetesinde **Mehmet Ali Yılmaz**'ın ifade ettiği kaygılar ise cevaplanmaya değer. Yılmaz, *"Eğer Saddam, işgalin kaçınılmazlığını görüp Irak'ı terk etmeye razı olsaydı olaylar çok farklı gelişebilirdi"* (yani savaş çıkmayabilirdi) görüşünden yola çıkıyor ve ziyaretimizin rejimi güçlendirecek bir girişim olduğunu, *"geçmişte bu tür girişimlerin bölgeyi bir savaşa sürükleyecek yanılsamalara yol açtığını"* savunuyor.

Yılmaz, Saddam'ın çekilmesi durumunda Amerika'nın Irak'a saldırmayacağını ve, keza, Esad geri adımlar atar ve uslu durursa sorun çıkmayacağını varsayıyor. Yanılgı, Amerika'nın dünyadaki ve bölgedeki planlarını anlamamaktan, Washington'un saldırıları meşrulaştırmak için yaptığı propagandaya inanmaktan kaygılanıyor. Irak'a saldırmak için öne sürülen gerekçelerin hepsinin (kitle imha silahları, el-Kaide'nin Irakta konuşlanmış olduğu, 11 Eylül saldırısında Irak'ın parmağı olduğu, Irak'a demokrasi getirme isteği) tümünün yalan olduğunu bugün bütün dünya biliyor. Suriye'ye yöneltilen suçlamaların da (Hariri'nin öldürülmesi, Tel Aviv'de patlayan bomba) yalan olduğu, salt yeni bir Amerikan saldırısını meşru göstermek için ortaya atıldıkları gün gibi aşikâr.

Orta Doğu'daki rejimlerin hemen hepsinin berbat diktatörlükler, krallık ve şeyhlikler oldukları açık. Ancak, Amerika'nın saldırılarının bulunla bir ilişkisi yok. Olsaydı, Amerika'nın Suudi Arabistan'a da, Ürdün'e de, İsrail'e de saldırması gerekirdi. Amerika, '**Yeni Amerikan Yüzyılı**' projesi uyarınca, dünyada hegemonyasını korumak, ekonomik gücü gerilerken askeri gücünü kullanarak hem müttefiklerine, hem rakiplerine gözdağı vermek, onları hizaya çekmek, yeni askeri üsler elde etmek, önemli doğal kaynakları kontrol etmek için saldırıyor. Yeni yüzyılda Amerikan hegemonyası artık salt ekonomik üstünlüğe dayanamıyor, dolayısıyla askeri üstünlüğü giderek daha fazla kullanılıyor. Yugoslavya, Afganistan ve Irak savaşlarının nedeni bu, Suriye'nin tehdit edilmesinin nedeni bu.

Saldırı ve tehditlerin, Amerika'nın tüm dünyaya demokrasi ve özgürlük götürme isteğinden kaynaklandığını düşünenler olabilir. Ama dünya savaş karşıtı hareketini oluşturan on milyonlar ve bu hareketin unsurları olan biz Şam yolcuları o kadar saf değiliz.

Şam ziyaretimiz, Amerika'nın yeni savaş planlarına karşı Suriye halkına dünya halklarının dayanışma duygularını ileten ilk etkinlik oldu. Başka hiçbir şey başaramamış bile olsak, bununla gurur duymamız gerekir.

Adam olmak!

14 Mart tarihli *Birgün* gazetesi'nin Kültür&Sanat sayfasında **Mustafa Demirkanlı** adlı yazarın köşe yazısını okuyunca çok rahatsız oldum. Yazı *"Biz adam olmayız"* başlığını taşıyordu.

Yazının iki özelliği beni çok rahatsız etti. Birisi, yazarın genel olarak Türk milliyetçiliği yapması, Avrupalılar Türkiye'de çeşitli hatalar yaptığında, günlük yaşamda rahatsız edici davranışlarda bulunduğunda bu "biz"in çok müsamahakar davrandığını ama aynı hataları Türkler, yani "biz" yaptığında, aynı anlayışın gösterilmediğini anlatması çok rahatsız edici. Neymiş, **Mustafa Demirkanlı Fransız Kültür Merkezi**'nde bir oyun izlerken, Türk olmadığını bildiği görevliler kokteyl hazırlıyorlarmış ve çok gürültü yapmışlar. Oyunu izleyen kimse buna kızmamış da başka bir tiyatroda oyun oynanırken yazarın tahminine göre Türk olan birileri gürültü yapınca başkaları hemen ayağa kalkıp azarlamış.

Sen misin bu yapan, **Mustafa Demirkanlı** *"Biz adam olmayız"* diye bir yazı yazmış hemen.

Aynı yazıda ikinci bir rahatsız eden bölüm ise Demirkanlı'nın **Orhan Pamuk**'u da aynı anlayışla saf dışı etmeye çalışmasıydı. Alev Alatlı'nın *Zaman* gazetesinde yayınlanan bir makalesini de destek olarak alıntılayan köşe yazarı, bu bölümde ipleri tümüyle koparmış. Türklerin aşağılık komplesinde söz ederken, birden **Orhan Pamuk**'un "biz"i Avrupa'ya şikayet etmesini şiddetle eleştirmeye geçiyor.

Birincisi bu yazarların sandığı gibi, Türkiye'de ortak bir biz yok. Ezilenler ve ezenler, milliyetçi olanlar ve olmayanlar, ırkçı olanlar ve olmayanlar şeklinde bölünmüş toplum yapısı var.

İkincisi adam olup olmamayı hiç dert etmeyen benim de aralarında bulunduğum bir kesim var bu bizin içinde.

Üçüncüsü Türkiye'de gördüğü her siyaha, farklı olan, resmi ideolojiden ayrı olan her insana ve gelişmeye küfür etmeyi seven ırkçı bir damar var.

Dördüncüsü, evet, Türkiye'nin tarihinde kocaman bir Ermeni soykırımı yer almaktadır. Bunu bir gazetecinin yazması ya da anlatması neden şikayetçilik olsun.

İşkence var mı yok mu, ermeni soykırımı ve başka türden

katliamlar yaşanmış mı yaşanmamış mı, polis kadınlara şiddet uyguladı mı uygulamadı mı, faili meçhuller var mı yok mu, binlerce köy boşaltıldı mı boşaltılmadı mı, **Mehmet Ağar** "Üç bin operasyon yaptım" dedi mi demedi mi, faşistler önce **İbrahim Kaboğlu** ve **Baskın Oran**'ı, ardından da **Orhan Pamuk**'u linç havası yarattı mı yaratmadı mı. Bunları Avrupalı gazetecilere ister söyleyin ister söylemeyin, bunlar gerçek.

Gerçekten kaçarak, Demirkanlı'nın köşe yazısının yaptığı gibi milliyetçilere ve ırkçılara kapı aralamış olursunuz. Hem de asla olmayan bir "biz" üzerinden fikirler geliştirerek.

Ayşe YAPRAK

FİLM RAY

Kanında müzik dolaşan adam

Kısa süre önce ölen Ray Charles 1930'da ABD'nin güneyinde, Florida ile Georgia eyaletlerinin arasında doğdu.

Beş yaşında tek kardeşi gözünün önünde banyoda boğuldu. Yedi yaşında gözlerini kaybetti ve ırk ayrımının olduğu bir körler okuluna gönderildi.

On yaşında babası öldü ve 15 yaşında annesini kaybetti. Bütün bunlara insan nasıl dayanabilir? Ray Charles Robinson'un bütün bu felaketlere dayanabilmesinin bir tek yolu vardı, "müzik benim bir parçamdı, sanki kanımda vardı. Sahneye çıktığımda o çoktan bana güç veren bir şeydi."

Ray Charles gençliğindeki koyu ırkçılığı radyo ile yendi. Siyahlar ve beyazlar aynı odada oturamasa, yemek yiyemese de aynı radyo dalgasını dinleyebiliyorlardı. Konser verdiği salonlara beyazların girdiği kapılardan değil arka kapıdan giriyor ve salonda beyazlara müzik yapıyordu. Bütün hayatı boyunca ırkçılığı her gün yaşadı.

Ray Charles 1960'ların sonunda Martin Luther King'in mücadelesine destek verdi. Ancak onunla birlikte yürüyüşlere katılmadı. "Taş atmaya başladıklarında ne vakit yere yatmam gerektiğini bilemezdim" diyordu.

Film yönetmeni Taylor Hackford Ray'i oynayacak artisti 15 sene bekledi. Sonunda Jamie Foxx'a Ray Charles'ın kendisi rolü hakkında ilk dersleri verdi.

Sonuç muhteşem. Foxx, Ray Charles'ı çok muhteşem bir biçimde

ekranda canlandırıyor.

Ray
Yönetmen: Taylor Hackford

KİTAP Sokaktaki insanın imparatorluk rehberi

Pazara karşı özgürlük için küresel mücadele

Antikapitalist hareketin önde gelen aktivistlerinden **Arundhati Roy**'un son kitabı *Sokaktaki insanın imparatorluk rehberi* **Agora** yayınlarından çıktı. Kendine özgü mizahı, içtenliği ve dili ile Roy yeni Amerikan imparatorluğunun gerçek yüzünü teşhir ediyor.

Kitapta toplanan makalelerin çoğu ABD'nin Irak'ı işgali üzerine. Roy bunu "gel bir yarışalım ama önce ben senin bir dizlerinhi kırayım" diye özetliyor.

Başarılı bir biçimde büyük medyanın oluşturulan histeriyi nasıl işlediğini sergiliyor. Medyanın bu havasına karşı Roy "dünyanın çoğu için barış açlığa, susuzluğa ve şiddete karşı günlük bir savaştır" diyor.

Arundhati Roy ABD'nin Irak'a demokrasi ve özgürlük getirme iddialarını yerle bir ediyor. Roy'a göre "demokrasi" imparatorluğun yeni liberal politikalarının kılıfı durumunda.

Roy kapsamlı bir biçimde Irak savaşının son 30 yıldır dünyanın her tarafında uygulanmakta olan yeni-liberal politikaların bir parçası

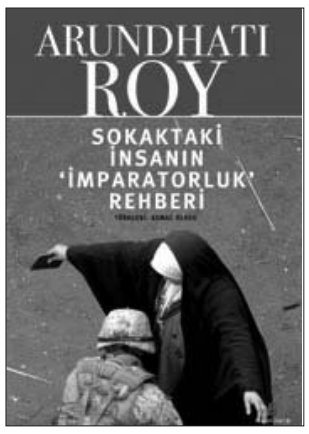

olduğunu anlatıyor. "Sadece kullanılan silahlar farklı. Birinde IMF çek defteri, diğerinde Cruise füzesi."

Roy'a göre bu sürecin devam edebilmesi için ulus devletin önemi azalacağına artıyor.

Örnek olarak Hindistan seçimlerinden önce sağcı Hindu milliyetçisi **Bharatiya Janata Partisi** ile yeni liberal politikaları savunan **Kongre Partisi** arasındaki ilişkide devletin rolünü sergiliyor.

"Serbest pazarın (aslında serbest olmaktan çok uzak) devlete ihtiyacı var hem de çok." dityor ve zenginle yoksul arasındaki ilişkinin gerildiği ülkelerde devletin tam da kendisine biçilmiş bir rolü olduğunu gösteriyor.

Dünyanın efendilerinin ellerindeki bütün servete ve güce rağman Arundhati Roy'a göre umut var.

"Yoksul olmak zayıf olmak demek değildir" diyor. Yıksulların gücü kapalı yerlerde, bürolarda ve mahkeme salonlarında görülmez. Onların gücü açıkta, tarlalarda, dağlarda, vadilerde, şehirlerin sokaklarında ve üniversite kampüslerinde ortaya çıkar. İşte pazarlıklar buralarda yapılmalıdır. Savaşa buralarda girilmelidir."

Roy solun acilen etkili bir strateji geliştirmesi gerektiğini de vurguluyor. Şiddet içermeyen direnişler yetmeyeceği gibi şimdi IMF politikalarını uygulamakla meşgul Lula gibilerini devlet başkanı seçmenin de yetmeyeceğini anlayıyor.

Gandi'nin İngilizlerin tuza koyduğu suya karşı binlerce insanla denize doğru yürüyüşünü ve orada kendi tuzlarınıkendilerinin yapmasını olumlu bir örnek olarak anlatıyor. Günümüzde de benzeri eylemlerin gerekli ve mümkün olduğunu anlatıyor.

"Direnişimiz ABD'nin Irak'ı işgalini meşru görmemekle başlamalı."

Roy'a göre hareketimizin kısa zamanda acilen kazanımlara ihtiyacı var ve bu nedenle minimum taleplerle işe başlamak gerektiğini vurguluyor. Mesela ABD şirketlerinden bazılarını seçerek olnlara karşı yoğun bir mücadelke başlatabileceğimizi söylüyor.

Roy'un bu önerilerinin doğru ve etkili bir strateji olup olmayacağı bir tartışma konusu elbette. Ancak Roy hareketin protestocu, tartışmacı bir düzeydfen çıkarak bir strateji etrafında ilerlemesi önerisi açık ki çok doğru.

Sokaktaki insanın imparatorluk rehberi
Arundhati Roy, Çeviren: Kemal Ülker, 192 sayfa, Agora Kitaplığı
Karakedi Kitabevi'nden alabilirsiniz

TİYATRO Karıncalar Tiyatro Topluluğu

Savaşa karşı tiyatro

Karıncalar Tiyatro Topluluğu'nun iki oyunu var.

İlki **Hepimiz aynıyız.**.

Dario Fo- France Rame'e ait.

"Toplumsal yaşamın içinde kadınların rolü ve pozisyonu başlıklı tartışmanın bir ayağı olarak, sınıfsal çatışmalardan, üretim ilişkilerine, cinsel baskılardan cinsiyet ayrımcılığına varan sorunlar yelpazesinden çeşitli kimlikleri çıkaran bir tartışmanın dramaturjisidir, **Hepimiz Aynıyız.**

Birbirlerinden her alanda ayrı duran, farklı yaşamların farklı süreçlerini yaşıyor kadınlar.

Tüm bu farklılıkların içerisinde, tek ortaklıkları ise kadın olmak.

Peki az şey mi bu?

Aslında yok birbirlerinden farkı

Hepsi aynı

Hepimiz Aynıyız"

İkincisi ise **Bitkiler ve İnsanlar**

Oyun Hakkında

"**Bitkiler ve İnsanlar**, bahçıvanlık mesleğini icra etmekten başka hiçbir yeteneği olmayan bir adamın dünya üzerindeki söz, yetki ve karar mekanizmasına kadar yükselişini, ironik-grotesk bir üslupla ele alıyor.

Oyun; her gün televizyonda izlediğimiz karar alıcı merkezin bir ironisini oluşturuyor.

Günümüz politik koşullarının göndermeleriyle şekillenen oyun, küresel tartışmaları da gündeme taşıyarak, bilinen bilinmeyenlere yanıt oluşturmaya çalışıyor.

Bitkiler ve İnsanlar, özellikle günümüzde yaşanan savaşlara ve uygulanan küresel politikalara yönelik bir eleştiri niteliği taşıyor."

Oyunlarını böyle tanıtıyor oyuncular..

Oyun ABD'nin Irak'a müdahale görüntüleriyle başlayıp, savaş karşıtı eylem görüntüleri ile bitiyor..

Oyun süresi boyunca da çokuluslu şirketler, devlet, savaş bağlantısı teşhir ediliyor ve bunların nasıl medya ve diğer araçlarla insanlar tarafından kabul görür hale getirildiği anlatılıyor…

KATİT amatör bir tiyatro topluluğu… **İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyeti** bünyesinde çalışmalarını sürdürüyor..

Bir sonraki oyunları 20 Mart Pazar günü **Altan Erbulak Sahnesi** Sayfiye S. No:2, Bakırköy

"KAVGAM"A DAVET, IRKÇILIĞA RAĞBETTİR

Çok fazla değil bundan dört, beş yıl önce Hitler'in "Kavgam" adlı kitabı sadece sağcı yayınevlerinin tozlu raflarında görünürdü. Bir de MHP'nin yılda bir Erciyes kurultaylarında en çok satan kitap olarak gündeme gelirdi. Bilinen, seçkin kitapçılarda(!) bu kitaba kolayca rastlanılmazdı. Rastlanıldığında da okuyucuların tepkisiyle karşılaşırdı. Oysa birkaç yıldır, özellikle son dönemde o seçkin kitapçıların(!) seçkin raflarında kolayca teşhir edilebiliyor.

"Kavgam" kitabının Türkiye'de macerası elbette yeni değil. 1940'dan günümüze kadar 45 çevirisi yapılmış ve yayınlanmış. Ama özellikle son birkaç yıldır çok defa baskı yapmış ve tam 11 yayınevi tarafından piyasaya sürülmüş durumda. Bu yayınevlerinin iştahını kabartan neden bu kitabın yılda 10,000 adet satması. Oysa bir kitabın ortalama 1000-1500 basıldığı ve çok defalar satılamadığı bir ülkede bu "kitabın" çok satmasının düşündürücü olduğunu söyleyebiliriz. Resmi olmasa bile polis ve askeri okullarda bu kitabın önerildiği ve öğrenciler tarafından çokça satın alınıp okunduğu iddiası yaygın.

Irkçı, faşist kesimlerin dışında toplumun değişik kesimlerinde de bu kitabın itibarı yükseltilmeye çalışılıyor. Seçkin raflarında bu kitabı satan kitapçılardan piyasaya süren yayınevlerine kadar geniş bir kesim bu kitabı meşrulaştıran propagandayı güçlendiriyorlar. Bu durum onlara anlatıldığında kitap ve fikir özgürlüğünden bahsediyorlar. Onlar da dahil herkes biliyor ki, bu kitap ve onun temsil ettiği anlayış yüzünden milyonlarca insan öldürüldü. Yüz milyonlarca kitap yakıldı. Ve bu kitap hala günümüzde anti-semitizmi (Yahudi düşmanlığı) körükleyen en önemli belgelerden biri. Türkiye'de de Yahudi düşmanlığını içeren ırkçılık sol milliyetçilerden faşist MHP'ye kadar geniş bir yelpazede kendini var etme çabası içinde. Örneğin Yalçın Küçük ve benzeri kimseler yahudi düşmanlığını sol taraftan bilimsel olarak öne çıkarma çabasında. MHP ise açıktan bir anti-semitist parti.

Fikir özgürlüğü adına " Kavgam" kitabını yayınlayan, satan, pazarlayan kesimler insanlık müsveddesi fikirlerin ve aşağılık bir anlayışın ortağı oluyorlar. Bugün Avrupa'da bırakalım satışının, anti-faşist mücadele ve kampanyalar sayesinde bulundurulmasının bile yasak olduğu bu kitabı Türkiye'de yaygınlaştırmaya çalışan kurum ve anlayışları teşhir etmeli ve hesap sormalıyız. Yakılan yüz milyonlarca kitap için, katledilen milyonlarca Yahudi, çingene, eşcinsel, aydın, sosyalist ve işçiler için bu hesabı sormalıyız.

"'Kavgam' kitabının satışına hayır!" kampanyası bunun için iyi bir adım olacaktır. Bu kitabı yayınlayan yayınevlerini ve raflarında pazarlayan, satan kitapçıları protesto ve boykot etmeliyiz.

BİZE GÖRE

Geçici 15. Madde'ye karşı kampanya

78'liler Vakfı 12 Eylül Anayasası'nın Geçici 15. Maddesine karşı bir kampanya başlattı.
Anayasa'nın Geçici 15. Maddesi 12 Eylül darbesini gerçekleştiren 5 generalin yargılanmasını engellemekte.
Geçici 15. Madde'nin kaldırılması bu generallerin yargılanmasını mümkün kılacak, dolayısıyla da 12 Eylül darbesi yargılanabilecek.
Bu çok iyi ve önemli bir takep. 78'liler Vakfı bu açıdan çok iyi bir iş yapıyor.
Bir Anayasa değişikliği ancak toplumun çok büyük çoğunluğu kazanıldığı takdirde mümkün olur.
Parlamentoda bile üçte ikilik bir çoğunluk aranmakta.
Ne var ki 78'liler Vakfı'nın kampanyayıu açış için İstiklal Caddesi üzerindeki Karaca Tiyatrosu'nda düzenlediği toplantı bu havada değildi.
12 Eylül öncesi sol gösterilerin ekrana yansıtılmasından sonra idam edilen sosyalistlerin ailelerine mektupla ve kimi sol konuşmalarla bitti.
Oysa 12 Eylül toplumun bütününü etkiledi ve etkilemeye devam ediyor.
Asıl anlatılması gereken bu. Kolay bir iş değil ama bu gerçekleştirilmeden Geçici 15. Madde'nin kalkması beklenemez.
Daha az sol söylem, daha fazla siyasi gerçeklerin teşhiri sanırım daha yararlı olacak.

Zeynep GÖKIRMAK

Tahrik varmış!

8 Mart gösterisine polisin saldırısı üzerine emniyet yetkilileri, İstanbul valisi ve başbakan Recep Tayyip Erdoğan "ama tahrik" var diyorlar ve ekliyorlar, "ama gösteri zaten 8 Mart'ta değil, 6 Mart'ta yapıldı."

Yani 8 Mart gösterisine saldırmak, yere düşen insanları postallarla ve hınçla tekmelemek haklıdır ve polisin görevidir ama 8 Mart gösterisinde yapılmamalıdır! İşte Türk polisinin, valisinin ve başbakanının insanlık anlayışı.

Bir de tahrik var diyorlar. Tahrik sadece yere düşenleri tekmeleyen polisin suçunu azaltmaz. Başka herhangi bir suçta tahrik belki hafifletici bir neden olabilir ama kanunları koruyan polisin "tahrik" oldum diyerek insanları tekmelemesinde hafifletici olamaz aksine ağırlaştırıcı bir nedendir. Çünkü kanun uygulayıcının görevi taraf olmadan kanunu uygulamaktır. Bu nedenle onun tahrik olma hakkı yoktur.

Bir de polisin ne kadar kötü koşullarda çok ağır bir iş yaptığı anlatılıyor.

Sanki bu toplumda sadece onlar ağır iş yapıyor. Ya temizlik işçileri, öğretmenler, kazanların önünde çalışanlar, sağlık işçileri, doktorlar, maden işçileri? Bütün bu kesimler de ağır çalışma koşulları nedeniyle gösteri yaptıklarında polisle karşılaştıklarında ağır koşulları nedeniyle polise tekme tokat saldırmalılar mı?

Bence, başka ülkelerin devlet yöneticilerinin kanlarını donduran Türk polisinin insanlık dışı tutumlarını bu denli utanmazca savunan emniyet yetkilileri ve vali görevlerinden alınmalıdır. Ama kim alacak, aynı umursamazlıkla polisi savunan hükümetin başı mı?

Sinan POYRAZ

Küresel ısınma ve iklim değişimine karşı Kyoto protokolü

Geçtiğimiz hafta Kyoto Protokolü uluslararası yasa oldu. Ne yazık ki kür4esel ısınma sorununun çözümünde çok az işe yarayacak.

Küresel ısınma, "sera gazları" denen, esas olarak fosil yakıtlarının yanmasından ortaya çıkan gazların atmosferin üst kısımlarına çıkarak bir tabaka oluşturmaları ve dünyanın ısısının kaçmasına engel olmalarından oluşmaktadır.

Kyoto Protokolü'ne göre sanayileşmiş ülkeler 2008-2012 yılları arasında 1990 düzeyine göre sera gazı üretimlerini toplam yüzde 5 azaltacaklar.

Ancak küresel ısınma ile ilgilenen uzmanlara göre Kyoto'nun yüzde 5'lik azaltması dahi gerçekleşmeyecek.

Hollanda'nın De Hague ve Almanya'nın Bonn kentlerinde yapılan BM toplantılarında ki yoğun pazarlıklar sonunda bu indirim çeşitli uzlaşmalardan sonra yüzde 2'ye düştü.

Dünyanın en çok sera gazı üreticisi olan ABD (tün sera gazı üretiminin yüzde 24'ünü ABD üretmekte) zaten o aşamada protokolden çekildi.

2001 yılında Bush'a gönderilen bir mektup ABD'nin Kyoto Protokolü'nden neden çekildiğini çok iyi anlatıyor:

"Sayın Bay Başkan,

Ulusal Sanayiciler Derneği'nin 14.000 üyesi ve Amerika'da her şeyi yapan 18 milyon kişi adına Kyoto Protokolü'ne karşı çıkmanızı kutlarız." (Michael E. Baroody, Ulusal Sanayiciler Derneği Başkan Yardımcısı)

ABD'nin Kyoto kurallarına uymayacak olması zaten çok sınırlı etkisi olacak olan bu anlaşmanın iyice güdük kalmasına neden olacak.

Bedri AKIN

Trafik kazaları ve kapitalizm

Türkiye karayollarının tehlikeli olması açısından dünyada en üst sıralarda yer alıyor.

Türkiye'de 6 milyon 6 bin araç var. Bunun 600 bini kamyon. Her yıl yaklaşık 250-300 bin kaza oluyor. Oysa 5.6 milyon aracın olduğu Hollanda'da yılda sadece 40 bin kaza oluyor.

Türkiye'de her yıl 6-7 bin kişi trafik kazalarında ölüyor. Aynı rakam Hollanda'da 1.300.Yaralı sayısı ise Türkiye'de 114 bin, Hollanda'da 50 bin.

Neden araç sayısı birbirinden çok farklı olmayan bu iki ülkede kaza, ölü ve yaralı sayısı arasında bu denli büyük fark var.

Acaba Hollandalılar daha usta şoför de Türkiyeliler değil mi? Acaba yolların yanına yazıldığı gibi sorun Türkiyelilerin içindeki "trafik canavarı"mı?

Elbette hayır. Ama bazı farklar var. Hollanda'da demiryolu ulaşımı ve diğer toplu taşımacılık biçimleri çok güçlü. Türkiye'de ise hemen hemen yok.

Türkiye^'de trafik jazalarının çoğu, trafikte ölüm ve yaralanmaların çoğu, sanıldığı gibi şehirler arası trafikte değil, şehir içi trafikte gerçekleşiyor.

İşte bu nedenle iki ülke arasında bu denli büyük bir fark var.

Buna Türkiye'de yetersiz yolları, yayalara ayrılan kaldırımların yetersizliğini ve son olarak ehiyet alımındaki eğitimsizliği de ekleyincxe aradaki farkın nedenleriortaya çıkıyor.

Bütün bunlar otomobil üreticilerinin ve ithalatçılarının başarısı.

Yani aslında "trafik canavarı"ndan çok kapitalist canavarla karşı karşıyayız.

Trafik canavarına karşı raylı taşımacılığı ve genel olarak toplu taşımacılığı savunmak tek çözüm.

Deniz UĞUR

sosyalist işçi ne savunuyor?

Aşağıdan sosyalizm

-Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımı kontrol etmesiyle mümkündür.

Reform değil, devrim

-İçinde yaşadığımız sistem reformlarla köklü bir şekilde değiştirilemez, düzeltilemez.

-Bu düzenin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur.

-İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir.

-Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

-Sosyalizm için mücadele dünya çapında bir mücadelenin parçasıdır. Sosyalistler başka ülkelerin işçileri ile daima dayanışma içindedir.

-Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur.

-Sosyalistler insanların cinsel tercihlerinden dolayı aşağılanmalarına ve baskı altına alınmalarına karşı çıkarlar.

Enternasyonalizm

-Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar.

-Sosyalistler ırkçılığa ve emperya-lizme karşıdırlar. Bütün halkların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar.

-Sosyalistler bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

-Rusya deneyi göstermiştir ki, sosyalizm tek bir ülkede izole olarak yaşayamaz. Rusya, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapita-listidir.

-Sosyalistler bu ülkelerde işçi sınıfının iktidardaki bürokratik egemen sınıfa karşı mücadelesini destekler.

Devrimci parti

-Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

-Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

-Bu fikirlere katılan herkesi devrimci bir sosyalist işçi partisinin inşası çalışmasına omuz vermeye çağırıyoruz.

DEVRİMCİ SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ

Uluslararası Sosyalizm Akımı ile, dünya antikapitalist hareketi ile savaş karşıtlarıyla ilişki kurmak istiyorsanız, başka bir dünya için mücadele etmek istiyorsanız

Her türlü bilgi için: 0536 - 335 10 19

● Beyoğlu: 0536 - 259 73 64 ● Kadıköy: 0536 - 637 81 99 ● Ankara: 0535 - 514 11 73 ● İzmir: 0537 - 624 49 08
● Adapazarı: 0505 - 372 70 77 ● Akhisar: 0544 - 515 62 59 ● Antalya: 0537 - 492 66 66 ● Bursa: 0535 - 422 39 65
● Denizli: 0543 - 476 27 88 ● Karabük: 0533 - 77254 93 ● Kütahya: 0544 - 515 62 59 ● Muğla: 0505 - 361 80 82

ISSN 1300-4026 ■ Uluslararası Tanıtım ve Yayıncılık Ltd. Şti. ■ Sahibi: Özden Dönme
■ Sorumlu Yazıişleri Müdürü: Volkan Akyıldırım
■ Adres: İstiklal Cad.,Büyükparmakkapı Sok., 8/10, Beyoğlu/İstanbul ■ Baskı: Yön Matbaası
www.sosyalistisci.org ■ sosyalistisci@sosyalistisci.org

sosyalist işçi

SAYI: 233
18 Mart 2005
1.000.000 TL
1 YTL

1.3 milyar

2000 yılında dünyada günde 1 ABD dolarının altında parayla yaşamak zorunda olan insan sayısı

%80

Dünya nüfusunun %80'i dünya kaynaklarının sadece %14'ünü kullanabiliyor.

89 milyar dolar

İklim değişimleriyle ilgili felaketlerden kaynaklana maddi hasar 1980'de 3 milyar dolardan 1998'de 89 milyar dolara çıktı

Bu eşitsizliği kaldırabiliriz

Amerika'nın en zengin %5'i GSMH'nın %57.4'üne sahip

3 saniye

Ortalama üç saniyede bir çocuk açlıktan ölüyor

10 saniye:

Ortalama bir çocuk kirli su içmekten ölüyor

200

Açlıktan, hastalıklardan ve savaştan her bir dakikada ölen insan sayısı

5000: ABD'nin sahip olduğu tahmin edilen nükleer başlıklı silah sayısı

765: Fransa, Çin ve İngiltere'nin sahip olduğu nükleer başlıklı silah sayısı

1: Kuzey Kore'nin sahip olduğu iddia edilen nükleer başlıklı silah sayısı

19: 1990 yılından bu yana gerçekleşen çocuk idamlarının yaklaşık yarısı (39 idamdan 19 tanesi) ABD'de gerçekleştirildi